

Vinařský věstník

2

2024

Obsah:

Z domova	2
Ze zahraničí	5
Protesty francouzských vinařů a jejich řešení vládou	18

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Ministerstvo zemědělství snižuje byrokracii v ekologickém zemědělství. Zvýší se i některé dotace

21. 2. 2024 – Tisková zpráva — Ministerstvo zemědělství (MZe) přichystalo úpravy nařízení o ekologickém zemědělství a dobrých životních podmínkách zvířat. Na jejich základě se sníží byrokratická zátěž a vzroste například sazba dotace na pěstování zeleniny v ekologickém režimu. Materiály dnes projednala vláda.

„Na základě ohlasu zemědělců jsme upravili nařízení o ekologickém zemědělství a dobrých životních podmínkách zvířat. Chceme zemědělcům zjednodušit práci a zlepšit podmínky v chovech i na polích, proto jsme také zvýšili sazbu na hektar zeleniny pěstované v ekologickém režimu,“ řekl ministr zemědělství Marek Věštný (KDU-ČSL).

Nařízením o ekologickém zemědělství

MZe zvýší podporu na pěstování zeleniny a jahodníku na orné půdě v režimu ekologického zemědělství. Sazba dotace vzroste o 122 eur na hektar (3 016 Kč) z dosavadních 638 eur/hektar (15 774 Kč) na 760 eur/hektar (18 790 Kč). Mírně vzrostou i sazby pro ostatní plodiny nebo pícniny.

MZe zavádí zcela novou doplňkovou platbu za tzv. zelené hnojení na vinicích ve výši 248 eur/hektar (6 131 Kč). Zelené hnojení znamená, že zemědělec mezi řádky vinohradu vyseje směs plodin, kterou později zapraví (např. zaorá) do půdy, čímž jí dodá potřebné živiny.

Zrušena bude pro zemědělce zatěžující podmínka pěstovat na 20 % výměry orné půdy v ekologickém režimu netržní plodiny (např. svazanka, hořčice). Zemědělcům tím odpadne kontrola této povinnosti Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF).

V ekologickém režimu funguje v České republice 578 tisíc hektarů, z toho je 109 tisíc hektarů orné půdy, na které se pěstuje například zelenina, jahody, pícniny nebo tráva na orné půdě. O dotace na ekologické zemědělství žádá přibližně 5 300 zemědělců.

Nařízením o zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací a nařízení o dobrých životních podmínkách zvířat

Žadatelé o dotace na dobré životní podmínky zvířat už nebudou muset kvůli kontrole uchovávat obaly od biologických materiálů používaných ve stájích k likvidaci hmyzu. Bude stačit, když prokážou nákup biologického materiálu fakturou.

Sníží se finanční sankce za neuchování obalů od chemických materiálů na dezinfekci ze 30 % na 20 % z poskytované dotace.

U dojníc a telat do dvou měsíců věku musí být prováděna dezinfekce (ošetření proti hmyzu) u obou těchto kategorií. Pravidlo už platí od loňského roku, v aktuální úpravě nařízení byl text pouze zpřesněn.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Aktuální situace ve výskytu zlatého žloutnutí révy v ČR

15. 2. 2024 – Tisková zpráva – Na základě dalších výskytů karanténní fytoplazmy zlatého žloutnutí révy Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) rozšířil na Břeclavsku vymezená území, na která se vztahují nařízená mimořádná rostlinolékařská opatření. Vymezené území na Znojemsku bylo zrušeno.

Vzhledem k dalším osmi potvrzeným výskytům zlatého žloutnutí révy (*Grapevine flavescence dorée* phytoplasma – GFDP) zjištěných v roce 2023 v rámci provedeného vymezení průzkumu, ÚKZÚZ přehodnotil rozsah vymezených území, resp. mimořádných rostlinolékařských opatření (MRO), která se na tato území vztahují.

Výskyt GFDP byl opakovaně prokázán na Břeclavsku, a to v k. ú. Bavory, v k. ú. Perná a v k. ú. Bulhary. Z toho důvodu byla aktuálně určena vymezená území „Bavory/Perná“ (2024) a „Bulhary“ (2024).

Zároveň bylo na Břeclavsku nově vymezeno území, které není prosté GFDP. Dosud platné vymezené území k. ú. Oleksovičky na Znojemsku bylo zrušeno.

Na základě zjištění nových skutečností v rámci jednotlivých vymezených území ÚKZÚZ v roce 2024 individuálně nařídil

MRO spočívající v likvidaci pozitivně testovaných rostlin na přítomnost GFDP. Rovněž byla vydána Nařízení ÚKZÚZ o MRO blíže neurčenému množství osob v podobě omezování výskytu přenašeče GFDP kříška révového.

Povinnost dodržení MRO ve vymezených územích i nadále platí v oblasti CHKO Pálava, avšak v souladu se všemi ustanoveními zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. ÚKZÚZ požádá z důvodu eradikace karanténního škodlivého organismu, příslušný orgán ochrany přírody a krajiny o nové vydání tzv. opatření obecné povahy.

V letech 2024 a 2025 provede ÚKZÚZ ve vymezených územích podrobný průzkum s cílem odhalit případná další ohniska výskytu zlatého žloutnutí révy.

Za jednorázovou aplikaci přípravků je možné poskytnout náhradu nákladů a ztrát. O tuto náhradu je potřeba ÚKZÚZ požádat do 1 roku od provedení daného opatření. Na základě výsledku kontroly u pěstitele týkající se splnění opatření vydá ÚKZÚZ rozhodnutí o náhradě.

Veškeré informace, včetně vydaných nařízení, jsou k dispozici na webu ÚKZÚZ – Zlaté žloutnutí révy.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ ÚKZÚZ

Aktualizace podmínek aplikací přípravků na ochranu rostlin pro snížení škod způsobených hrabošem polním v ČR

8. 2. 2024 – Tisková zpráva – Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) upravuje možnosti aplikací přípravků na ochranu rostlin při řešení kalamičního výskytu hraboše polního v České republice. Povoleny jsou aplikace rodenticidů ve zvýšené dávce do nor, a to do 6. června 2024.

Z výsledků monitoringu výskytu hraboše polního, který inspektoři ÚKZÚZ prováděli v zimních měsících (listopad 2023 – leden 2024), vyplývá přetrvávající stav nadlimitních výskytů hraboše polního. V tomto období celorepublikový průměr neklesl pod 820 AVN/ha. Zjištěné hodno-

ty tak představují vysoké riziko vzniku hospodářských škod ozimých i krmných plodin v jarním období.

ÚKZÚZ v reakci na aktuální stav populací hraboše polního zejména na Moravě a ve východních Čechách, kde průměrné hodnoty dosahují 5 až 11násobku prahu škodlivosti, přistupuje k prodloužení možnosti aplikace rodenticidů ve zvýšené dávce do 10 kg na hektar při aplikaci do nor.

Vydává nařízení o povolení kontrolování použití přípravku na ochranu proti hraboši, kdy účinnost nařízení v případě přípravku Stutox II začíná 8. února 2024 a u přípravku Ratron GW 28. února 2024 (naváže na nařízení pro Ratron GW, jehož platnost trvá do 27. února 2024). Platnost nařízení u obou přípravků končí 6. června 2024.

Aplikace těchto přípravků musí být nahlášena ÚKZÚZ nejpozději 3 dny před jejím zahájením. ÚKZÚZ bude provádět kontroly dodržování podmínek aplikace stanovených v nařízení.

V souvislosti s vydaným nařízením připomínáme zemědělcům, že aplikace nesmí být prováděna v rozporu s dalšími obecně závaznými právními předpisy, například zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, s ohledem na minimalizaci rizik pro necílové organismy. Aplikace musí být prováděna pouze osobou disponující tzv. odbornou způsobilostí podle zákona č. 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči, tedy řádně proškolená k nakládání s přípravky na ochranu rostlin.

ÚKZÚZ bude i nadále provádět monitoring výskytu populací hraboše polního. Průběžná data z monitoringu hraboše pravidelně zveřejňuje na Rostlinolékařském portálu ÚKZÚZ, vyhodnocení měsíčních dat výskytu hraboše pak formou Aktualit nebo tiskových zpráv na webu ÚKZÚZ.

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ

Českému agrárnímu obchodu se loni dařilo. Jeho schodek se snížil o více než 19 procent ze 47 na 38 miliard korun

12. 2. 2024 – Tisková zpráva – Českým zemědělcům, potravinářům a obchodníkům se loni podařilo vyvézt z České republiky více agrárního zboží než v roce 2022. Záporná bilance agrárního zahraničního obchodu (AZO) se zlepšila o 19,1 %, přičemž schodek klesl ze

47 na 38 miliard korun. Celkový obrat AZO dosáhl 649,6 miliardy korun. Více se vyvezlo zejména do zemí Evropské unie, zlepšil se i export do zemí mimo Unii.

„Cílem našeho ministerstva je nadále podporovat zejména export produktů s vyšší přidanou hodnotou, jako jsou mléčné výrobky, cukrovinky, nápoje nebo osivo a mák. V těchto výrobcích jsme konkurenceschopní, navíc můžeme využít a navázat na historické vazby. Naši snahou je také vyvážet více do zemí mimo Evropskou unii, které mají velký exportní potenciál. Například na března chystáme spolu s podnikateli cestu do Vietnamu a na Filipíny. Ta by měla snahy českých podniků proniknout na vzdálenější trhy podpořit. Konkrétně u těchto dvou zemí existuje velký potenciál v sektoru pivovarnictví, ale i potravin zdravé výživy či mléčných a masných výrobků,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

Vývoz agrárního zboží z ČR v roce 2023 vzrostl v porovnání s předložskem o 11,3 % (o 31,1 miliardy) na 305,8 miliardy korun a hodnota dovozu o 6,9 % (o 22,1 miliardy) na 343,8 miliardy korun. Na zlepšení bilance se nejvíce podílel vývoz cigaret, přípravků k výživě zvířat a řepkového oleje.

ČR loni nejčastěji exportovala zemědělské zboží do Německa (27,6 %), na Slovensko (19,5 %) a do Polska (8,8 %). Dováželo se nejčastěji z Německa (19,6 %), Polska (15,8 %) a Nizozemska (7 %). Nejvýraznější zlepšení zaznamenal agrární odchod ČR s Německem. V porovnání s rokem 2022 vzrostl o 21 miliard na 152 miliard korun.

Mezi nejvíce vyvážené položky patřily cigarety, přípravky k výživě zvířat, potravinové přípravky, pekařské zboží a pšenice. Nejvíce se dováželo například vepřové maso a sýry.

Ze zemí, kde působí agrární diplomaté, se v porovnání s rokem 2022 loni zvýšil agrární export do Srbska o 19 % a do Číny o 13,7 %.

Zemědělství diplomaté pracují v Číně, USA, Spojených arabských emirátech, Kanadě, Japonsku a Srbsku. Od března 2024 bude zemědělský diplomat působit také na Ukrajině. Další zástupci Ministerstva zemědělství jsou v Kazachstánu, Vietnamu a Velké Británii. Jejich úkolem je propagovat české zemědělské produkty, odstraňovat byrokratické překážky a pomáhat při navazování obchodních vztahů.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Využívání technologií precizního zemědělství v rostlinné výrobě v ČR

Z celkového počtu 1 884 zemědělských subjektů, jejichž dotazník byl pro analýzu vyhodnocen jako relevantní, jich 567 (30 % subjektů) uvedlo, že využívají alespoň nějakou technologii precizního zemědělství. Rozšíření sledovaných technologií mezi respondenty se velmi liší. Některé technologie a způsoby hospodaření jsou mezi respondenty hojně rozšířeny, a naopak jiné jsou využívány nulově či marginálně.

Obecně jsou mezi subjekty nejvíce rozšířeny technologie z kategorie navádění a řízení soustav, které využívá 22,7 % respondentů a 75,3 % z těch respondentů, kteří využívají technologie PZ. Variabilní aplikace hnojiv využívá 8,2 % respondentů (27,3 % těch, kteří mají PZ) a variabilní aplikace přípravků na ochranu rostlin využívá 2,9 % respondentů (9,7 % těch, kteří mají PZ). Zpracování půdy a zakládání porostu zastupuje 8,8 % respondentů (29,3 % těch, kteří mají PZ). S drony pracuje 3,2 % respondentů (10,6 % těch, kteří mají PZ) a s roboty 0,4 % respondentů (1,4 % těch, kteří mají PZ). Konkrétně je nejvíce zastoupeno navigování a automatizace při řízení strojů (20 % respondentů; 63 % výměry všech respondentů). Druhou nejvyužívanější technologií je sekční kontrola záběru, kterou 16 % respondentů obhospodařuje 59 % veškeré své výměry. Na pomyslné třetí příčce je využívání variabilních aplikací dusíkatých hnojiv, které používá 7 % respondentů na 21 % jejich výměry.

Co se týká využití sledovaných technologií v rámci jednotlivých kultur, lze říci, že navigování a automatizace při řízení strojů převládá na orné půdě (71 % výměry OP respondentů) a na trvalých travních porostech (34 % výměry TTP respondentů). Obdobnou situaci lze sledovat na trvalých kulturách (92 % výměr TK respondentů), ovšem s výjimkou TK chmel, u kterého je nejvíce rozšířena sekční kontrola záběru (28 % výměry chmelnic respondentů).

Větší rozdíly lze vidět u zdrojů dat pro variabilní aplikace a variabilní zpracování, respektive u těch subjektů, kteří je využívají (většina respondentů je nevyužívá). U variabilních aplikací (hnojiv a POR) je významné zastoupení využití externích služeb pro data z dálkového průzkumu země (47 %) a vzorkování půdy o vyšší hustotě (44 %). U variabilního setí a sázení je 42 % respondentů, kteří využívají ▶

vlastní mapy získané při sklizni a 33 % využívá služby k získání dat pro vzorkování půdy o vyšší hustotě. Také u variabilního zpracování půdy je nejčastěji využívaným zdrojem dat vzorkování půdy, získané externími službami (25 %).

Celkem 34 % respondentů plánuje v následujících 2–3 letech zavést ně-

jakou technologii PZ nebo zavést jiný, prozatím méně rozšířený, způsob hospodaření. Nejčastěji se jedná o zavedení navigace a automatizace řízení strojů (50 %), variabilní aplikace minerálních hnojiv (27 %) a omezené zpracování půdy (26 %). Pro respondenty, kteří nepřemýšlí o zavedení technologií

precizního zemědělství v následujících 2–3 letech jsou hlavními bariérami investiční kapitál (61 %), nedostatečná plocha (38 %) a provozní kapitál (30 %).

**ANALÝZA ROZŠÍŘENÍ A VYUŽÍVÁNÍ
TECHNOLÓGIÍ PRECIZNÍHO ZEMĚDĚLSTVÍ
V ČESKÉ REPUBLICĚ, ÚZEÍ, LEDEN 2024**

Ze zahraničí

Bilance Evropské komise

Evropská komise pod vedením předsedkyně Ursuly von der Leyen se ujal svého mandátu v závěru roku 2019, hned v prosinci představila Evropskou zelenou dohodu, vlajkovou loď a náplň práce pro celý pětiletý mandát. V květnu 2020 Komise Zelenou dohodu doplnila o strategii Farm to Fork, ve které avizovala celou řadu politických iniciativ (předložení nových předpisů, revize stávajících). Původně Komise navrhovala 27 iniciativ, v průběhu uplynulých pěti let se seznam rozšířil na 31. Jejich cílem bylo zajistit přesun k udržitelnému potravinovému systému. Z těchto 31 plánů Evropská komise ve spolupráci s ostatními evropskými institucemi dokázala dokončit pouze 8 iniciativ, další tři jsou ale téměř před dokončením jednání. Stále diskutovány jsou pak dalších čtyři návrhy Komise. Největší podíl, celkem 15, původních politických plánů Evropská komise během pěti let navzdory svému záměru ani nepředložila, jeden už předložený návrh pak dokonce po odporu evropských institucí a evropských zemědělců stáhla. Staženým návrhem byl návrh na udržitelné používání pesticidů z června 2022, který byl Parlamentem odmítnut v listopadu 2023 a Evropskou komisí stažen v únoru 2024 – stažení návrhu dne 21/02/2024 formálně potvrdilo kolegium komisařů. Mezi 8 dokončených iniciativ patří: pohotovostní plán pro bezpečnost potravin; doporučení ke strategickým plánům SZP; pravidla pro uvádění biopesticidů na trh; statistiky pesticidů; síť údajů o udržitelnosti zemědělských podniků (změna z FADN na FSDN); dobrovolný kodex pro odpovědné podnikatelské a marketingové postupy; antimonopolní pokyny a iniciativa týkající se transparentnosti potravin. Téměř dojednány jsou snídaňové směrnice; certifikace odstraňování uhlíku a směrnice o náležité péči podniků (tu ale aktuálně blokuje Německo a Itálie). Evropské instituce jsou v pro-

cesu vyjednávání o nových genomických technikách (Komisí předloženo v roce 2022, chybí pozice Rady); potravinovém odpadu (Komisí předloženo v roce 2022, chybí pozice Parlamentu i Rady); welfare zvířat během transportu (Komisí předloženo na konci roku 2023, chybí pozice Parlamentu i Rady) a osivech. Nepředložené iniciativy zahrnují právní rámec pro udržitelný potravinový systém; značení výživových hodnot na přední straně obalů potravin; označování země původu potravin; welfare zvířat během chovu zvířat na farmách; značení udržitelnosti potravin; nutriční profily; materiály určené pro styk s potravinami; revize propagační politiky; marketingové standardy pro ryby a mořské plody; udržitelné zadávání veřejných zakázek; revize programů Mléko a Ovoce a zelenina do škol; přídatné látky v krmivech; značení data spotřeby potravin; posílení boje proti potravinovým podvodům včetně zapojení OLAF; a reformulace potravin – nastavení maximálních limitů některých živin v potravinách. Všech těchto 15 iniciativ bylo odloženo na neurčito, za současného mandátu Evropské komise už s největší pravděpodobností předloženy nebudou. Otázkou je, jak se k jejich budoucnosti postaví předsedkyně Ursula von der Leyen, pokud se jí podaří obhájit pozici předsedkyně Evropské komise po červnových evropských volbách.

FOODNET.CZ, 27. 2. 2024

Stanovisko k návrhu Evropské komise k Zeleným tvrzením

Výbory Evropského parlamentu pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (COMENVI) a pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) přijaly své stanovisko k návrhu Evropské komise k Zeleným tvrzením. Evropská komise předložila dne 22/03/2023 legislativní návrh nazvaný „Odůvodňování a sdělování jedno-

značných environmentálních tvrzení – Směrnice o ekologických tvrzeních“. Cílem nových pravidel by podle Komise mělo být posílení transparentnosti a zejména prevence proti greenwashingu, tedy takzvanému „lakování nazeleno“. Nová pravidla Komise cílí na tvrzení, mezi která patří například „klimaticky neutrální“, „vyrobena z recyklovaných plastových lahví“, nebo „obal vyrobený z 30 % z recyklovatelných plastů“; tedy na tvrzení, která naznačují pozitivní dopad na životní prostředí, menší negativní dopad, žádný dopad nebo zlepšení v průběhu času. Nová pravidla se budou vztahovat na systémy environmentálních značení a na výslovná tvrzení, která podniky dobrovolně poskytují spotřebitelům a která se týkají dopadu, aspektů nebo výkonnosti výrobku nebo samotného obchodníka na životní prostředí, přičemž by měl být uplatňován přístup analýzy životního cyklu (LCA), a to od zajištění surovin až po konec životnosti. Nebudou se ale vztahovat na tvrzení, pro která už v současné době existují pravidla přijatá na úrovni EU – například ekoznačka EU, značka energetické účinnosti, značka ekologického zemědělství.

Výbory Evropského parlamentu pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (COMENVI) a pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (IMCO) přijaly své stanovisko k zeleným tvrzením dne 14/02/2024. Výbory se rozhodly nezohlednit stanovisko Výboru EP pro zemědělství a rozvoj venkova (COMAGRI) z letošního roku a nepodpořit návrh na to, aby plnění eko-schémat mohlo být považováno za způsobilé pro uvádění environmentálních „zelených“ tvrzení. Zemědělci, kteří by se rozhodli zelená tvrzení na svých výrobcích uvádět, by tak museli projít dvojím ověřováním plnění podmínek – jednou v rámci eko-schémat a podruhé v rámci zelených tvrzení. Výbory plně nezohledňují ani potenciál uhlíkového zemědělství. Ačkoli nepodpořily úplný zákaz využívání uhlíkových kreditů, přijaté kompro- ▶

misní znění nakonec stanoví omezení, která zemědělcům zabrání plně využívat rámec stanovená v rámci certifikace pro odstraňování uhlíku. Výbory podpořily spíše metodiku PEF – environmentální stopu výrobku při implementaci směrnice. Návrhy zelených tvrzení by do 30 dnů měli posoudit akreditovaní ověřovatelé. Společnosti, které nová pravidla poruší, by mohly být vyloučeny z veřejných zakázek a čelit pokutě ve výši nejméně 4 % ročního obrátu. Evropská komise by podle COMENVI a IMCO měla vypracovat seznam „jednodušších“ zelených tvrzení, která by mohla projít rychlejším nebo jednodušším schvalovacím procesem. Z pravidel by měly být vyloučeny mikropodniky, malé a střední podniky by měly mít o rok více času na implementaci. Výsledné stanovisko bylo schváleno poměrem hlasů 85 pro, 2 proti, 14 europoslanců se zdrželo. Plénum Evropského parlamentu by o stanovisku mělo hlasovat dne 11/03/2024.

FOODNET.CZ, 19. 2. 2024

Uhlíkové zemědělství v EU

Evropské instituce dosáhly dne 20/02/2024 v brzkých ranních hodinách neformální dohody k certifikaci odstraňování uhlíku. Zpravodajem pro tuto zprávu byl ve Výboru Evropského parlamentu pro zemědělství a rozvoj venkova český europoslanec Martin Hlaváček (Renew). Nová pravidla by měla pomoci určit, kolik uhlíku je z atmosféry odčerpáváno různými činnostmi, a to prostřednictvím celoevropského dobrovolného certifikačního rámce, který by měl pomoci dosáhnout evropského cíle klimatické neutrality do roku 2050. Původní návrh Komise navrhoval zavést pravidla pro monitorování, vykazování a ověřování odstraňování uhlíku. Evropské instituce se během závěrečného dialogu ale rozhodly působnost rámce rozšířit i o činnosti, které kromě odstraňování uhlíku zahrnují i typy uhlíkového zemědělství, které snižují emise ze zemědělské půdy, pokud celkově vedou ke zlepšení bilance uhlíku v půdě. Dohoda rozlišuje mezi čtyřmi typy iniciativ: trvalé odstraňování uhlíku (ukládání atmosférického nebo biogenního uhlíku na několik století), dočasné ukládání uhlíku do výrobků s životností dlouhou nejméně 35 let (dřevěný nábytek), dočasné ukládání uhlíku z hospodaření s uhlíkem (obnova lesů a půdy, obhos-

poďarování mokřadů), a snížení emisí z uhlíkového zemědělství. Dohoda tedy rovněž stanoví pravidla pro uhlíkové zemědělství, které spočívá v dočasném ukládání uhlíku a ve snižování emisí, které by mělo být motivováno finančními odměnami pro zemědělce. Činnosti v oblasti uhlíkového zemědělství by měly mít rovněž pozitivní dopad na biologickou rozmanitost. Dočasné ukládání uhlíku z uhlíkového zemědělství a činností snižujících emise z půdy musí podle dohody trvat nejméně pět let, aby bylo certifikováno, a nesmí vést ke spekulativním nákupům půdy, které by negativně ovlivnily venkovské komunity. Komise by pak měla do roku 2026 vypracovat zprávu o proveditelnosti certifikace činností, které vedou ke snižování emisí jiných než těch, které se týkají půdy, přičemž se bude zabývat způsobem, jak snížit emise vznikající během trávení zvířat. Započítávání snížení emisí metanu by tedy mělo být zvažováno až od roku 2026, stejně tak v případě hnoje / chlévské mrvy. Předběžná dohoda bude nyní předložena ke schválení Radě EU a Evropskému parlamentu, poté bude moci být zveřejněna v Úředním věstníku a následně vstoupit v platnost.

FOODNET.CZ, 27. 2. 2024

Návrh zjednodušení SZP po protestech zemědělců

Evropská komise předložila dne 22/02/2024 první návrh balíčku zjednodušujících opatření pro Společnou zemědělskou politiku. Návrh představil komisař pro zemědělství a rozvoj venkova prezidentům COPA – COGECA dne 22/02/2024, následovat bude představení na Radě a diskuse ministrů zemědělství dne 26/02/2024. Cílem balíčku je snížení administrativní zátěže, která doléhá na evropské zemědělce. Evropská komise jeho předložení slíbila dne 01/02/2024, a to v reakci na masivní protesty zemědělců po celé Evropské Unii i v Bruselu. Balíček obsahuje návrhy krátkodobých i střednědobých opatření, která by podle Evropské komise bylo možné přijmout a snížit tak administrativní zátěž zemědělců i vnitrostátních orgánů. Evropská komise doplní návrh rovněž řadou konzultací. V období od března do května 2024 bude spuštěna online konzultace určena přímo zemědělcům, ta by měla

pomoci určit hlavní zdroje jejich obav a pochopit zdroje administrativní zátěže a složitosti vyplývající z pravidel SZP i dalších právních předpisů EU. Výsledky této konzultace by měly být zpracovány do podrobnější analýzy, která by měla být zveřejněna na podzim 2024. Komise už v prosinci 2023 rovněž spustila veřejnou konzultaci k nitrátové směrnici a případné administrativní zátěži spojené s její implementací. Konzultace je otevřena do 08/03/2023. Stran konkrétních navrhovaných opatření Evropská komise navrhuje zjednodušit například některé požadavky na podmíněnost, ale i některé požadavky týkající se kontrol. V uplynulých týdnech už Komise navrhla umožnit částečné výjimky z uplatňování pravidel DZES 8, dne 22/02/2024 tento návrh doplnila mimo jiné o návrh na změnu pravidel týkající se DZES 1 (plochy trvalých travních porostů). Plnění stávajících pravidel DZES 1 by mohlo vést ke ztrátě příjmů dotčených zemědělců, Komise proto navrhuje do poloviny března pravidla změnit, aby se zajistilo, že budou zohledněny strukturální změny způsobené přeorientováním trhu a snížením počtu hospodářských zvířat, což zajistí, že zemědělci nebudou ve své práci postihováni. Dojde rovněž ke snížení zátěže, neboť na trvalé travní porosty bude muset být převedeno méně ploch. Úprava by byla provedena pomocí delegovaného aktu, který by mohl být představen a schválen v březnu 2024. Komise také přezkoumá, které zemědělské postupy je možné použít v citlivých obdobích při plnění povinnosti pokrýt půdu podle DZES 6. Komise dále navrhuje zjednodušit metodiku některých kontrol s cílem snížit počet návštěv vnitrostátních správních orgánů v zemědělských podnicích až o 50 % a vyjasnit používání pojmu vyšší moci a výjimečných okolností tak, aby u výjimečných a nepředvídatelných událostí, které není možné předvídat, nedocházelo k ukládání sankcí zemědělcům. Evropská komise plánuje dokončení a představení nové metodiky pro provádění kontrol v březnu 2024. V rámci střednědobých opatření by mohlo dojít k vyjmutí malých zemědělských podniků s rozlohou do 10 hektarů z kontrol souvisejících s dodržováním požadavků na podmíněnost (DZES), dále přezkoumány by mohly být rovněž DZES 6, 7 a 8. Komise také navrhuje usnadnit výměnu osvědčených postupů zjednodušování členskými státy v rámci různých příslušných orgánů spolupráce, zlepšit postavení zemědělců ▶

v potravinovém řetězci a posílit jejich ochranu před nekalými obchodními praktikami. Konkrétní návrhy pro tyto oblasti zatím chybí, Komise by je měla představit v dalších fázích jednání.

FOODNET.CZ, 27. 2. 2024

Ministr zemědělství ČR: Pro lepší fungování evropského zemědělství je potřeba méně regulace a více motivace

26. 2. 2024 – Tisková zpráva – Na napjatou situaci mezi zemědělci napříč evropskými státy reagovala dnešní mimořádná Rada ministrů zemědělství a rybnářství v Bruselu. Evropská komise v reakci na požadavek České republiky představila úpravu metodiky kontrol systému satelitního monitorování (AMS), který by měl snížit počet kontrol u zemědělců minimálně o 50 procent, čímž by se vrátily na úroveň roku 2022. Podle ministra zemědělství Marka Výborného (KDU-ČSL) se musí počet kontrol snížit ještě více. Komise také zahájila hloubkovou analýzu administrativní zátěže zemědělců. Její výsledek určí oblasti, ve kterých bude potřeba udělat zjednodušující změny. Na stole jsou návrhy k úpravě oblasti podmíněnosti, nebo zkrácení administrativních lhůt.

„Jsem přesvědčen, že podstatné snížení administrativní zátěže a rovnováha mezi environmentálními ambicemi a konkurenceschopností je odpovědí nejen na současné protesty, ale i zásadním faktorem pro budoucnost celého odvětví. Pro lepší fungování evropského zemědělství je potřeba méně regulace a více motivace. Jsem rád, že Komise zareagovala na moji výzvu z minulé Rady ministrů a upraví metodiku kontrol satelitního sledování pozemků, měla by ale být ještě ambicióznější. Pokud jsme spustili digitální systém, nemůžeme mít počet kontrol stejný, jako před jeho zavedením,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

Z prvotní analýzy upravené metodiky, kterou udělal Státní zemědělský intervenční fond, vyplývá, že by počet kontrol klesl na 50 %. Zavedení systému AMS přitom vedlo loni ke zvýšení kontrol v ČR téměř o 100 % oproti roku 2022 – v roce 2022 bylo 5 250 kontrol, v následujícím roce již 9 758.

Evropská komise dnes představila také další krátkodobá a střednědobá opatření, která by mohla přinést urči-

tou úlevu jak zemědělcům, tak vnitrostátním správním orgánům. Ta se týkají například úpravy pravidel podmíněnosti, tedy tzv. DZES (dobrý zemědělský a environmentální stav). Díky změnám budou moci v letošním roce zemědělci třeba osít plochy původně vyčleněné jako neproduktivní dusík vázajícími plodinami. Diskutuje se o dalších úpravách podmínek střídání a rotací plodin nebo o parametrech ochrany půdy.

„Vzhledem k současné složité situaci je potřeba bavit se o jejich dlouhodobém nastavení, namísto každoročních výjimek. Pro zemědělce je důležité vědět, s jakými podmínkami mohou počítat, každoroční změny ke stabilitě v zemědělství moc nepřispívají,“ uvedl ministr Výborný.

Heslem řady zemědělských protestů napříč Evropou se stala Zelená dohoda. Česká republika nezpochybnuje její cíle. Je však potřeba zaměřit se na způsob jejich naplňování. Je třeba dostatečný časový prostor pro přizpůsobení se změnám.

„Zachování konkurenceschopnosti a udržitelnosti nesmí být v protikladu k environmentální ambici. Zemědělci sami vědí, jak důležité je zachování úrodné půdy pro další generace. Musíme ale usilovat o přiměřenost a rovnováhu těchto zájmů. Zásadním požadavkem protestů v Česku je řešení přemíry byrokracie. Evropa musí zásadně snížit množství monitoringu, kontrol a výkazů, kterými zemědělce zahlcuje tak, že už skoro nemají čas vyjet na pole. Proto chci, abychom evropskou zemědělskou politiku a související věci dostali do reálného rámce, jediné tak o těchto změnách dokážeme přesvědčit i samotné zemědělce,“ řekl ministr Výborný. Požadavky Zelené dohody podle něj nesmí ohrožovat konkurenceschopnost a udržitelnost zemědělství.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Výsledek hlasování EU o programu Restore Nature

Evropský parlament schválil nařízení o obnově přírody 329 hlasy pro, 275 proti a 24 se zdrželo hlasování. Jedná se o poslední a závěrečnou fázi dlouhého legislativního procesu, který byl zahájen 22. června 2022.

Včera EPP oznámila své rozhodnutí hlasovat proti dohodě dosažené bě-

hem dialogů dne 9. listopadu 2023. Hlasy EPP (pro text hlasovalo 24 jejich poslanců) a ECR a ID však nestačily k odmítnutí toho, co se stalo symbolem Zelené dohody a kvůli čemu loni v červenci došlo ke skutečné politické konfrontaci. Pro text hlasovali Zelení, socialisté, Levice a Renew, přičemž 30 poslanců Renew následovalo středo-pravicovou většinu.

Tímto hlasováním byl ukončen dlouhý legislativní proces, který podstatně upravil text navržený Komisí. Po zemědělské stránce je však dohoda bližší návrhu Komise a postoji Rady než postoji Parlamentu, který požadoval vypuštění článku 9, tj. úplné vyloučení zemědělské půdy z nařízení.

Místo toho dohoda obnovuje článek 9 a zachovává jeho strukturu, ale přechází od přístupu založeného na výsledcích k přístupu založenému na úsilí. Členské státy si navíc mohou vybrat dva ze tří navrhovaných ukazatelů (index motýlů; zásoba organického uhlíku; podíl zemědělské půdy s vysokou topografickou rozmanitostí).

Odkaz na 10% cíl pro krajinné prvky s vysokou rozmanitostí byl odstraněn.

U rašeliníšť jsou zachovány cíle pro obnovu, ale cíle pro opětovné zamokření pro roky 2040 a 2050 jsou sníženy na jednu třetinu.

Pokud jde o obnovu lesních ekosystémů, byly obnoveny ukazatele týkající se stojícího mrtvého dřeva a ležícího mrtvého dřeva a alespoň jeden z nich by měl být povinný. Je zahrnuta potřeba, aby členské státy zohlednily riziko lesních požárů.

S ohledem na diskusi o bezpečnosti potravin, která podnítila protesty proti tomuto nařízení, bylo zlepšení bezpečnosti potravin zahrnuto jako cíl do článku 1 nařízení.

Dále se v souvislosti s financováním upřesňuje, že provádění tohoto nařízení neznámá přeprogramování společné zemědělské politiky, společné rybnářské politiky nebo jiných programů a nástrojů pro financování zemědělství a rybolovu v rámci stávajícího víceletého finančního rámce. Kromě toho se Evropská komise žádá, aby předložila zprávu o finančních zdrojích, které má EU k dispozici pro provádění tohoto nařízení, a o současných potřebách financování, aby bylo možné zjistit případné nedostatky ve financování a předložit nezbytné návrhy, včetně stanovení zvláštního financování.

AREV/27. 2. 2024/JS

SUR je momentálně mimo

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová chce stáhnout návrh Evropské komise na omezení přípravků na ochranu rostlin (SUR). Tento návrh se stal „symbolem polarizace“, uvedla ve svém projevu v Evropském parlamentu 6. února. V Parlamentu EU byl návrh zamítnut a ani v Radě nedošlo k žádnému pokroku. „Z tohoto důvodu bych chtěla kolegiu navrhnout, aby byl návrh stažen,“ oznámila von der Leyenová. Návrh předsedkyně Komise však musí ještě schválit kolegium komisařů. To je však považováno za formalitu.

Otázka však samozřejmě zůstane otevřená, dodala von der Leyenová. K dosažení pokroku je zapotřebí více dialogu a jiný přístup. Na jeho základě by Komise mohla předložit nový návrh s „vyspělejším obsahem“ a ve spolupráci se zájmovými skupinami. Cílem by bylo hledat společná řešení. Současný návrh SUR počítal mimo jiné s 50procentním snížením používání chemických pesticidů do roku 2030. Zemědělský sektor kritizoval zejména původně avizovaný úplný zákaz v „citlivých oblastech“, který by se dotkl i ekologických podniků.

Před oznámením stažení návrhu von der Leyenová zdůraznila význam zemědělců pro evropský potravinový systém a to, že by měli být za svou práci adekvátně odměňováni. Stejně důležité jako peníze jsou však zdravé zdroje a zdravá půda jako základ vysokých výnosů. Účinná ochrana přírody musí nabízet štedré pobídky, aby systém fungoval. Pobídky, které přesahují pouhou náhradu ztráty výnosů.

DDW/6. 2. 2024/JS

AREV vítá rozhodnutí předsedkyně Evropské komise zrušit nařízení o udržitelném používání pesticidů (SUR) a vítá zahájení strategického dialogu o budoucnosti zemědělství EU

Již více než 35 let hájí AREV (Sdružení evropských vinařských regionů) vinařské regiony a jejich území. Od 24. června 2022 vyjadřuje AREV svůj nejostřejší nesouhlas s návrhem nařízení o SUR. Cílem nařízení bylo drasticky omezit používání přípravků na ochranu rostlin, aniž by byly zohledněny oprávněné připomínky dotčených profesí.

Komise, diktovaná výhradně environmentální agendou a bez zohlednění ekonomických a sociálních pilířů venkova, navzdory našim apelům tento návrh nadále udržovala. Bez ziskovosti neexistuje udržitelnost, a to ani sociální, ani environmentální.

Ačkoli si AREV vždy přálo přechod k zelenější Evropě, nikdy nechtělo, aby tento přechod probíhal s rizikem ohrožení ekonomické a sociální udržitelnosti našich evropských vinařů a zemědělců, kteří provádějí rozvoj venkova a pečují o naše životní prostředí.

Navzdory četným připomínkám a postřehům AREV Evropská komise nadále naslouchala se zvláštní pozorností slovům s ekologickým podtextem a ignorovala rostoucí pocit hrozící vzpoury na venkově proti rozhodnutím, která měla být přijata bez jakékoli vazby na realitu v terénu.

Bylo zapotřebí, aby do Bruselu vjely traktory, aby se to, co bylo včera nemožné, stalo možným, tj. aby byl tento návrh rázem eliminován. Nejde o polarizaci. Z technického hlediska jde o nedostatečná pravidla, pokud jde o nedostatečnou analýzu souvislostí, nedostatek skutečných informací o terénu, nedostatek nástrojů v jejich globálním pojetí a nedostatek termínů provádění.

Ačkoli AREV vítá rozhodnutí pozastavit platnost nařízení SUR, která ve své současné podobě škodí vinařství, bude AREV i nadále ostrážít a pozorně sledovat připravované návrhy nové verze nařízení SUR II.

Tímto rozhodnutím ze dne 25. ledna 2024 AREV vítá zahájení strategického dialogu o budoucnosti zemědělství. AREV vyzývá, aby tento strategický dialog nebyl kouřovou clonou, ale příležitostí ke zvýšení povědomí veřejnosti o problémech, kterým čelí evropské vinařství.

AREV se tak zasadí o to, aby hlasy evropských vinařských regionů a jejich vinařů byly slyšet.

AREV/7. 2. 2024/JS

Podpora výzkumu v EU

Evropská unie investuje 897 milionů EUR do 135 nových výzkumných projektů v oblasti potravin, bioekonomiky, přírodních zdrojů, zemědělství a životního prostředí, oznámila to dne 07/02/2024 Evropská výkonná agentura pro výzkum. Poznatky z výzkumu by měly

hrát klíčovou roli při prosazování ambicí a závazků Evropské zelené dohody – tedy snížit zhoršování kvality životního prostředí, zastavit a zvrátit pokles biologické rozmanitosti, zlepšit hospodaření s přírodními zdroji a zajistit potravinovou a vodní bezpečnost.

FOODNET.CZ, 19. 2. 2024

NGT: dobrá zpráva pro zemědělce, zkalená požadavkem na označování

Dne 7. února 2024 schválil Evropský parlament 307 hlasy pro, 263 proti a 41 se zdrželo hlasování zprávu o právním rámci pro nové genomické techniky (NGT). To je dobrá zpráva, protože zemědělcům poskytne nové nástroje, jak se přizpůsobit změně klimatu a používat méně přípravků na ochranu rostlin.

Evropský parlament však hlasoval pro postoj, který se v mnoha ohledech liší od postoje Evropské komise, takže je v otázce NGT mnohem opatrnější. Zatímco Komise postavila NGT1 na roveň konvenčním odrůdám, Evropský parlament požaduje, aby NGT1 splňovaly kritéria udržitelnosti a před uvedením na trh prošly ekologickým hodnocením.

Na druhou stranu AREV lituje, že hlasování požaduje povinné označování nejen šlechtitelského materiálu rostlin, ale i hotových produktů obsahujících NGT1. Pokud jde o víno, AREV požaduje, aby toto označování bylo součástí systému označování složek vína.

Zatímco Komise se otázce patentů vyhnula tím, že je odložila do jiných právních předpisů, Parlament ukládá zákaz patentů na nové genomické techniky. Z biologického hlediska je vyloučení NGT potvrzeno, ale Komise je vyzvána, aby toto rozhodnutí přezkoumala sedm let po vstupu nařízení v platnost.

Tento text pak bude muset být projednán s Radou, jakmile se 27 členských států dohodne na obecném přístupu. Belgické předsednictví Výboru stálých zástupců bude usilovat o to, aby se v tomto směru pokročilo.

AREV/8. 2. 2024/JS

Přijetí nových pravidel pro NGT

Na rostliny získané pomocí NGT, které jsou považovány za rovnocenné konvenčním rostlinám, se již nebudou vztahovat pravidla EU pro geneticky ▶

modifikované organismy. Evropský parlament dnes 307 hlasy pro, 263 proti a 41 se zdrželo hlasování, přijal svůj postoj pro jednání s členskými státy o návrhu Komise týkajícím se nových genomických technik, které modifikují genetický materiál organismu. Cílem je zvýšit udržitelnost potravinového systému i jeho odolnost vůči krizím tím, že se vyvinou vylepšené odrůdy rostlin, které nebudou ovlivňovány určitými klimatickými podmínkami nebo škůdci, sníží se plýtvání potravinami a emise CO₂, budou produkovat vyšší výnosy a budou vyžadovat méně hnojiv a ochrany plodin. Rostliny získané pomocí nových genomických technik – tzv. geneticky modifikované rostliny – v současné době podléhají stejným pravidlům jako všechny geneticky modifikované organismy (GMO). Poslanci EP se vyslovili pro návrh zavést dvě různé kategorie a dva soubory pravidel pro geneticky modifikované rostliny. Na geneticky modifikované rostliny, které jsou považovány za rovnocenné konvenčním rostlinám (kategorie 1), by se pravidla pro GMO nevztahovala. Na všechny ostatní geneticky modifikované rostliny (kategorie 2) se mají vztahovat přísnější pravidla.

Parlament chce upravit pravidla pro to, jak velké a četné změny jsou povoleny, aby rostlina NGT mohla být považována za rovnocennou konvenčním rostlinám. V zájmu transparentnosti mají být semena/sazenice NGT odpovídajícím způsobem označena. Kromě toho má být vypracován seznam všech rostlin NGT kategorie 1 a zveřejněn na internetu. Odrůdy tolerantní k herbicidům vypěstované pomocí nových metod by neměly plně využívat úlevy vyplývající z právních předpisů GMO. Pro rostliny NGT 1 by neměl být stanoven žádný požadavek na označování. Poslanci však vyzývají Komisi, aby sedm let po vstupu nových pravidel v platnost podala zprávu o tom, jak se vyvíjelo vnímání nových technik ze strany spotřebitelů a výrobců. Právní předpisy EU týkající se GMO patří k nejpřísnějším na světě – včetně postupů povolování a požadavků na označování. Z velké části se tyto předpisy o GMO budou i nadále vztahovat na geneticky modifikované rostliny kategorie 2. Poslanci se rovněž vyslovili pro to, aby byly i nadále zakázány všechny rostliny NGT v ekologické produkci. Nejprve je třeba ověřit, zda jsou v souladu s jejich zásadami.

Poslanci EP požadují úplný zákaz patentů na všechny geneticky modifiko-

vané rostliny, rostlinný materiál a jeho části, jakož i na genetické informace a procesní charakteristiky v nich obsažené. Cílem je zabránit právní nejistotě, zvýšeným nákladům a novým závislostem pro zemědělce a šlechtitele. Kromě toho má být do června 2025 předložena zpráva o dopadu patentů na přístup šlechtitelů a zemědělců k rozmanitému reprodukčnímu materiálu rostlin. Parlament nyní zahájí jednání s členskými státy (trialog) o konečné podobě předpisu. Podle spolkového ministerstva zemědělství se na zasedání Výboru stálých zástupců členských států (Coreper) téhož dne pro návrh Komise nevyjádřila kvalifikovaná většina. Coreper je nejdůležitějším přípravným orgánem Rady. S výjimkou některých zemědělských otázek musí všechny body, které mají být zařazeny na pořad jednání Rady, nejprve posoudit Coreper, pokud Rada nerozhodne jinak.

DDW/7. 2. 2024/JS

Shrnutí výsledků globálního potravinářského fóra 2024 v Bruselu ve dnech 13. a 14. 2.

Budování zemědělské suverenity Evropské unie je i nadále nezbytností. Přestože si EU udržuje pozici světové zemědělské velmoci, zůstává zranitelná vůči geopolitickým hrám, klimatickým rizikům a své závislosti na krmivech a hnojivech. EU navíc ještě plně nevyužila příležitosti, které nabízí bioekonomika, zejména v oblasti bioenergie a biomateriálů.

Vysoká míra vzájemné závislosti mezi členskými státy EU je zřejmá. Většina zemědělských ekonomických ukazatelů v regionu poukazuje na potíže: za posledních 20 let došlo k 12% poklesu příjmů na hektar, 37% úbytku zemědělců a 31% snížení přímých plateb. Navíc sedm z deseti zemědělců je starších 59 let, což signalizuje krizi nástupnictví. Celkově politiky EU prospěly spotřebitelům a veřejným financím, zatímco zemědělci byli poraženi.

Ve všech členských státech probíhá přechod na environmentální politiku, ačkoli se zdá, že některé státy, jako například Nizozemsko a Dánsko, jsou v předstihu. Za posledních dvacet let klesly emise ze zemědělského sektoru EU o 8 %, přičemž u plodin pěstovaných na orné půdě o 20 %. Kromě toho se od roku 2011 snížilo používání neškod-

livějších přípravků na ochranu rostlin o 43 %.

Problémy však přetrvávají, včetně úbytku 10 milionů hektarů půdy a zvýšení dopadu EU na půdu mimo Evropu, kdy se odlesňuje 11 milionů hektarů importované půdy, zejména v důsledku závislosti na krmivech pro zvířata.

Některé členské státy, například Česká republika, Francie, Rumunsko a Polsko, vynikají schopností zajistit sociální, environmentální a hospodářskou udržitelnost. Jiné země, zejména Finsko, Švédsko, Kypr a do jisté míry i Německo, se však potýkají s problémy.

Pro zjednodušení regulačního rámce je třeba přijmout konkrétní opatření. Mezi návrhy je omezení pravidel a auditů spojených s nejobtížnějšími ekologickými režimy, což by mohlo výrazně snížit byrokracii a zároveň zachovat ambicióznost společné zemědělské politiky (SZP). Kromě toho by vytvoření pracovní skupiny národních zemědělských odborníků v rámci Rady mohlo zajistit zjednodušení pravidel provádění SZP a zabránit narušení hospodářské soutěže na vnitřním trhu.

Zjednodušení a snížení byrokracie mají v konečném důsledku i nadále zásadní význam. Využívání externí podpory pro administrativní úkoly související se SZP, jakož i úroveň digitalizace v členských státech jsou důležitými faktory, které je třeba zvážit, aby se zemědělcům snížila administrativní zátěž a podpořilo udržitelné zemědělství v Evropě.

Jedinými skutečnými vítězi za posledních 12 let jsou spotřebitelé. Klimatické změny jistě urychlují současné transformace. Je třeba se obávat důsledků v podobě rozšiřování pouští a ztráty biologické rozmanitosti.

Požadavky Zelené dohody mohou být dosažitelné s pomocí inteligentního zemědělství. Na druhé straně jsou významné spotřebitelské trendy a konkurenční tlak třetích zemí na prodej jejich zemědělských produktů v Evropě. Nenahrazení celých generací zemědělců vytvoří značnou mezeru. Zítřejší evropské dotace, i kdyby byly mnohem vyšší, nebudou schopny nahradit generace zemědělců, kteří odcházejí do důchodu. Skutečnost, že nové generace přestanou pít červené víno, vyvolá problém přizpůsobení. Chytré zemědělství tento problém nevyřeší.

Je to globální úvaha o všech aspektech zemědělství. Například potírání vína a červeného masa představuje problém, který nemá nic společného s inte- ▶

lignentním zemědělstvím nebo dotacemi v rámci SZP. Jedná se o proudy ve společnosti, které způsobují strukturální dekonzumismus.

Dnešní perspektivy zemědělství a vinařství vyžadují, abychom se zamysleli nad tím, co chceme vyrábět: červené maso nebo sójový steak, víno nebo standardní nápoje? Je krajina odsouzena k opuštění? Je produkce biomasy výsadou jiných kontinentů?

Chceme nezaměstnané obyvatelstvo v rozrůstajících se městech s dováženými potravinami? Kdo je zodpovědný za obchodní bilanci?

Měli bychom se řídit myšlenkou, že Evropa by se již neměla obtěžovat s produkcí vlastních potravin?

Musíme provést skutečnou reflexi budoucnosti vinařství a zapojit do ní různé zainteresované strany, odborníky z oblasti zdravotnictví, potravinářství, zemědělství, ekonomiky a rozvoje venkova.

Musíme přehodnotit software na národní i evropské úrovni.

AREV/21. 2. 2024/JS

Většina studií s pozitivními výsledky týkajícími se implementace systému značení výživových hodnot potravin Nutri-Score byla od autorů, kteří byli propojeni s tvůrci systému Nutri-Score

Autoři Stephan Peters a Hans Verhagen zpracovali článek zaměřený na problematiku značení výživových hodnot potravin na přední straně obalu pomocí systému Nutri-Score. Článek s názvem „Publikační předpojatost a Nutri-Score: Úplný přehled literatury týkající se zdůvodnění účinnosti loga Nutri-Score na přední straně obalu“ byl zveřejněn v recenzovaném časopisu ScienceDirect dne 13/02/2024. Autoři článku uvádí, že jejich hlavním zjištěním je, že velká většina studií, které podporují Nutri-Score, je provedena vývojáři Nutri-Score. Naopak většina (61 %) studií, které jsou prováděny nezávisle na vývojáři Nutri-Score, vykazuje nepříznivé výsledky implementace Nutri-Score. Druhým zjištěním je, že i když je teoretický účinek Nutri-Score ověřen na algoritmu s více živinami (Systém nutričního profilování Food Standards Agency FSA-NPS), v reálném životě neexistuje žádný důkaz o příznivých účincích Nutri-Score na tento algoritmus v kompletním sortimentu supermarketů. Závěrem lze tedy podle autorů říci, že

neexistuje dostatek vědeckých důkazů, které by podpořily používání Nutri-Score jako účinného nástroje veřejného zdraví.

STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU, 19.

2. 2024

Další omezení prodeje alkoholu v Turecku

Turecké ministerstvo zemědělství oznámilo zákon, který ukládá výrobcům alkoholu povinnost složit zálohy ve výši 150 000 až 1,5 milionu eur. Tyto částky mají být zabaveny, pokud v budoucnu nebudou uhrazeny případné daňové nebo správní sankce. Zákon je dalším omezením, jehož cílem je ztížit prodej alkoholu v Turecku. Výrobci již mají zakázáno prodávat své výrobky online a existují omezení marketingu a maloobchodního prodeje. Kromě toho se alkohol již nesmí prodávat v blízkosti veřejných budov a škol. Vinaři v Turecku jsou novým rozhodnutím vlády ohromeni. Zákon je podle nich zásahem do občanských svobod a překračuje ústavní práva. Pokud bude tento zákon uplatňován, bude moci pokračovat v činnosti pouze několik velkých vinařství.

MAGAZIN.WEIN.PLUS/25. 1. 2024/JS

Skotsko zvýšilo minimální cenu alkoholu

Skotský parlament podpořil dne 19/02/2024 prodloužení stávajících pravidel týkajících se minimálních cen alkoholu a rovněž zvýšení minimální ceny za jednotku alkoholu. Skotská pravidla jsou v platnosti od 01/05/2018, minimální ceny byly stanoveny na úrovni 50 penic (0,58 EUR) za jednotku alkoholu. Dne 19/02/2024 byla pravidla prodloužena a minimální cena byla stanovena na 65 penic (0,76 EUR) za jednotku. Nejedná se o daň, ale o minimální prodejní cenu pro maloobchodníky, a to jak pro supermarkety, tak pro bary. Nová pravidla by měla vstoupit v platnost od 30/09/2024.

FOODNET.CZ, 27. 2. 2024

Každý Evropan starší 15 let vypije 9,8 litru čistého alkoholu ročně

Zpráva Světové zdravotnické organizace (WHO) na konci „suchého ledna“

ukazuje, že celková spotřeba čistého alkoholu, tj. piva, vína, šumivého vína a lihovin na osobu starší 15 let v EU v letech 2010–2020 klesla o 0,5 litru. Přesto Evropané stále konzumovali nejvíce alkoholu na světě. Od roku 1980 do roku 2020 klesla spotřeba alkoholu v zemích EU celkem o 23 % z 12,7 litru na 9,8 litru. Od roku 2000 se tento trend zpomalil. V té době činila průměrná spotřeba na dospělé osobu 10,5 litru. Pokud zahrneme všech 53 evropských zemí včetně Ruska a dalších sousedních zemí, spotřeba klesla o 21 % z 12 litrů v roce 2000 na 9,5 litru v roce 2020. Nejvyšší spotřebu alkoholu na osobu mělo v tomto roce Lotyšsko s 12,1 litru, následované Českou republikou (11,6 litru), Litvou (11,4 litru) a Rakouskem s 11,3 litru. V Německu se ročně spotřebuje 10,6 litru, ve Velké Británii 9,7 litru, ve Francii 10,4 litru, ve Španělsku 7,8 litru a v Itálii 7,7 litru.

Největší procentuální pokles v letech 2010–2020 zaznamenalo Řecko (24,1 %), následované Nizozemskem (20,9 %), Španělskem (20,4 %) a Tureckem (20 %). Pokles o více než 15 procent zaznamenaly také Irsko, Srbsko, Litva, Finsko, Francie a Kypr. Nárůst byl zaznamenán v jedenácti zemích v čele s Lotyšskem, kde došlo k nárůstu o 2,3 litru, tj. o 23,5 procenta. Následovalo Bulharsko (1,4 litru), Malta (1,1 litru), Rumunsko a Polsko (po 1 litru). V Norsku, Itálii a na Islandu činil nárůst více než 0,5 litru. Studie OECD rovněž zdůrazňuje roli pohlaví a vzdělání. Muži pijí častěji než ženy a lidé s vyšším vzděláním pijí více než lidé s nižším vzděláním, což pravděpodobně souvisí i s vyšším disponibilním příjmem. Podle této studie je však zdravotní poškození způsobené alkoholem větší u lidí s nižším socioekonomickým statusem.

MAGAZIN.WEIN.PLUS/31. 1. 2024/JS

INAO: Přísnější ochrana pro nealkoholická vína s označením původu

Výbor pro vína s chráněným zeměpisným označením ve Francii chce zpřísnit pravidla pro nealkoholická vína, pokud budou i nadále opatřena označením původu. Uvedl to Eric Paul, předseda národního výboru pro vína s CHZO při francouzském Národním institutu pro původ a jakost (INAO). Jeho požadavky jsou jasné: Míchání částečně dealkoholizovaných vín s běžnými víny by mělo být povoleno, aby se snížil obsah alko-

holu. Kromě toho by se voda a aromatické látky přidávané do částečně odalkoholizovaných vín musely odebrat pouze z odalkoholizovaného množství. Výbor chce také zcela zakázat přidávání glycerolu a sacharózy.

Francouzské vinařské odvětví v současné době hledá východiska z krize a zaměřuje se také na částečně odalkoholizovaná vína. Považuje to za příležitost, jak vyvinout produkty s nižším obsahem alkoholu a získat podíl na trhu, aniž by se ztratily regionální kořeny, řekl Eric Paul. Specifické enologické postupy pro tyto produkty budou brzy projednávány také v rámci Mezinárodní organizace pro révu a víno (OIV). Konzultace by měly vést ke změnám evropských předpisů.

MAGAZIN.WEIN.PLUS/24. 1. 2024/JS

Pesimistické předpovědi pro světový obchod s vínem

Polovina mezinárodních obchodníků s vínem očekává, že trh s vínem bude v příštích měsících stagnovat. Alespoň takový je výsledek průzkumu marketingové agentury Hopscoth Sopexa, která v rámci projektu Wine Trade Monitor vyzpovídala 957 odborníků z oblasti dovozu, maloobchodu, maloobchodu s potravinami, specializovaného obchodu a internetového obchodu v Německu, Belgii, Velké Británii, Nizozemsku, USA, Kanadě, Číně, Japonsku a Jižní Koreji. Dotazovaní prodejci vína mají ve svém sortimentu v průměru výrobky z osmi různých zemí, přičemž žebříček původu nepřekvapivě vedou Francie, Itálie a Španělsko.

Respondenti považují přirozenost vína za obzvláště důležitou – ale způsob jejího definování se na jednotlivých trzích liší. Rozhodujícími kritérii jsou certifikáty ekologického zemědělství a kritéria udržitelnosti, i když v USA se klade větší důraz na sociální udržitelnost, zatímco v Belgii se klade větší důraz na biologickou rozmanitost – ta naopak pro respondenty v Asii téměř nehraje roli. Obecně se zdá, že potřeba udržitelnosti se téměř nevztahuje na obaly: Účastníci očekávají největší nárůst prodeje u klasických skleněných lahví, zatímco u vína v plechovkách se předpokládá pokles. Očekává se však nárůst prodeje lehkého skla a šroubovacích uzávěrů. Autenticita vína je důležitý prodejní argument pro 80 % dotázaných. Také podléhá různým

kritériím v závislosti na trhu. Například v Asii se klade důraz na terroir, v USA na malovýrobu, v Belgii a Německu na individuální přístup vinařství.

Zdá se, že trend prémiování pokračuje pouze v Asii. Na trzích, jako je Německo a Kanada, však lze pozorovat posun směrem k základnímu cenovému segmentu. Kromě Německa se trend nízkalkoholických vín týká především Velké Británie (pravděpodobně podpořený daňovým systémem), Kanady a USA. V segmentu šumivých vín dochází ke změně trendu: obliba Prosecca mezi respondenty klesá, zatímco Crémant a Cava patří mezi nejvyhledávanější šumivá vína – před šampaňským. Pokud jde o odrůdy tichých vín, v oblíbě jsou Chenin blanc, Veltlínské zelené a Cabernet Franc. Pinot noir je na vzestupu, zejména v Jižní Koreji.

WEINWIRTSCHAFT/8. 2. 2024/JS

Pokles vývozu francouzského vína a lihovin

Hodnota vývozu se v roce 2023 meziročně snížila o 5,9 % na 16,2 miliardy eur, zatímco objem vývozu klesl o 10,4 %. Podle údajů Federace francouzských vývozců vína a lihovin (FEVS) se vývoz do USA, které jsou nejdůležitější prodejní zemí, snížil o 22 % na 3,6 miliardy eur. Následovala Velká Británie s 1,7 miliardy eur (nárůst o 1 %), Čína s 1,2 miliardy eur (pokles o 6 %) a Německo s nezměněnou miliardou eur. Zejména vysoká inflace v loňském roce zatížila rozpočty mnoha spotřebitelů a zpomalila prodej vína a lihovin. Kromě toho se například v USA snížily vysoké zásoby, což mělo dopad i na vývoz. Klesající objem vývozu je pro odvětví varovným signálem. Pro další úspěch vína a lihovin ve vývozu je nutná rozhodná a trvalá podpora ze strany úřadů. Stát musí otevřít nové trhy a zabránit uzavření jiných trhů, například prostřednictvím opatření obchodní politiky.

NAU.CH/19. 2. 2024/JS

Pokles hlavních italských trhů vínem o 7,3 %

USA, Německo, Velká Británie, Kanada a Japonsko utratily v roce 2023 za dovoz italského vína dohromady 4,45 miliardy eur. To je o 7,3 % méně než

v předchozím roce, zatímco objem klesl pouze o 4,4 %. Podle analýzy, kterou na základě celních údajů provedla společnost Unione Italiana Vini (UIV), byl hlavním faktorem ovlivňujícím výsledek 13% propad na americkém trhu. Kanada a Japonsko zaznamenaly 11% pokles objemu, zatímco Velká Británie poklesla o 9 %. Průměrná cena se snížila o 3 % – v důsledku nárůstu dovozu volně loženého vína (o 9 %) při současném poklesu ceny o 11 %.

Z pěti hlavních trhů pouze Německo zvýšilo objem dovozu (+7 %), a to v důsledku 16% navýšení dovozu sudového vína za akční ceny, což znamená, že nedošlo téměř k žádnému růstu hodnoty. Lahvová vína ztratila 7 %. Šumivá vína jsou jediným segmentem, v němž se zvýšila průměrná cena (+5 %) – oproti ztrátě objemu o 11 %. Zdá se, že rok 2024 bude velmi složitý a náročný: Vzhledem k tomu, že italská výroba je na historickém minimu, musí italské podniky bezpodmínečně zvýšit hodnotu svých výrobků v makroekonomickém prostředí, které není právě příznivé. To se projevilo již v loňském roce, kdy se obchodní řetězce v hlavních zemích dostaly do potíží a i omezené zvýšení cen bylo téměř automaticky doprovázeno poklesem objemu nákupů.

Podle průzkumů Economic Monitor však byl tento rok pro všechny producentské země záporný, což lze přičíst snižování zásob dovozců v souvislosti s inflační krizí a z toho vyplývající nižší kupní silou. Celosvětový dovoz vína z pěti nejvýznamnějších dovozních zemí činil 16,9 miliardy eur, což představuje pokles o 7,5 % oproti předchozímu roku. Objem se snížil o 6,7 %. Vývozní země Francie si v kvantitativním vyjádření vedla hůře než Itálie (-10 %), ale zaznamenala menší deficit v hodnotě (-5 %).

WEINWIRTSCHAFT/22. 2. 2024/JS

Španělsko: Třetí nejvyšší hodnota vývozu navzdory krizi

Španělský exportní rok 2023 skončil poklesem o 86,3 milionu litrů (-4,1 %) a 97 milionů eur (-3,2 %). Podle údajů Observatorio Español del Mercado del Vino (OEMV) činí celková hodnota 2,9 miliardy eur, což je třetí nejvyšší hodnota vývozu vína, jakou kdy země zaznamenala, po předchozím rekordním roce, který činil více než 3 miliardy eur, a o 19 milionů vyšší hodnotě z roku 2018. Ob-

jem 2 miliard litrů byl za posledních deset let již dvakrát překonán.

Největším propadákem je kategorie vín s označením původu, která má na ztrátě hodnoty lví podíl. Vyvezlo se o 73,7 milionu eur méně vína, což představuje pokles o 5,6 % oproti předchozímu roku. Z hlediska objemu se tato kategorie rovněž zmenšila nejvíce, a to o 33,4 milionu litrů (-11,8 %). Druhý největší pokles hodnoty zaznamenalo nebalené víno (-17,3 mil. eur/-3,3 %), přičemž jeho objem klesl relativně málo, o 0,7 %. Lahvové víno bez označení původu má opačnou dynamiku, s vysokým úbytkem objemu (-25,4 mil. litrů/-6,5 %), ale o něco mírnějším úbytkem hodnoty (-5 mil. €/-1 %). Bag-in-box (BiB) je jedinou kategorií s pozitivním trendem. Nárůst o 3,5 milionu litrů (+5,6 %) byl kompenzován růstem o 6,6 milionu eur (+8,6 %). Celkem bylo vyvezeno 64,9 milionu litrů vína ve formě BiB.

Odrůdová vína byla jedinými tichými víny v lahvích, jejichž vývoz v roce 2023 vzrostl o 10,7 % v hodnotě na 156,1 milionu EUR (+15,1 milionu EUR) a o 3 % v objemu na 90,6 milionu litrů (+2,7 milionu). Průměrná cena těchto vín rovněž vzrostla o 7,4 % na 1,72 EUR za litr (+0,12 €). Nejdůležitějšími exportními trhy pro tiché víno v lahvích jsou Velká Británie, USA, Německo, Švýcarsko a Nizozemsko, seřazeno podle hodnoty vývozu.

WEINWIRTSCHAFT/28. 2. 2024/JS

JAR: Vývoz vína narůstá

V roce 2022 projevila Velká Británie pozoruhodný zájem o jihoafrické víno, a to i přes nárůst jeho ceny, a udržela si tak pozici hlavního exportního trhu pro Jihoafrickou republiku. Dokonce se postavilo celosvětovému trendu a zvýšilo své nákupy o 8 % oproti předchozímu roku, zejména díky vývozu volně loženého zboží vyšší hodnoty. V Číně byla situace méně slibná. Tento trh, který dříve vykazoval silný růst jihoafrického vína, zaznamenal výrazné zpomalení v důsledku výluk způsobených covidem. To mělo za následek 38% pokles celkového objemu a 26% pokles hodnoty. Podobně Německo, druhý největší vývozní trh pro jihoafrické víno, se rovněž potýkalo s výrazným poklesem, a to o 9 % v objemu vývozu a o 17 % v hodnotě. Podle společnosti Wines of South Africa může tato situace souviset s omezením turis-

tického ruchu do Jihoafrické republiky v posledních letech.

Oživení vývozu v roce 2022 bránilo několik faktorů, měsíce duben a říjen byly přímo ovlivněny povětrnostními podmínkami a stávkou v přístavu Kapské Město. Kromě toho představoval další problémy nedostatek přepravních kontejnerů a obalových materiálů. V říjnu 2023 zaznamenala Jihoafrická republika vývoz vína v hodnotě 1,08 miliardy jihoafrických randů (ZAR), zatímco dovoz dosáhl 106 milionů ZAR, což vedlo ke kladné obchodní bilanci ve výši 974 milionů ZAR. Od října 2022 do října 2023 zaznamenal jihoafrický vývoz vína nárůst o 342 milionů ZAR, to znamená nárůst o 46,4 %, ze 738 milionů ZAR na 1,08 miliardy ZAR. Naproti tomu dovoz se snížil o 35,9 milionu ZAR, což odpovídá snížení o 25,3 %, ze 142 milionů ZAR na 106 milionů ZAR.

Co se týče vývozních destinací, na prvním místě je stále Velká Británie s 250 miliony ZAR, následuje Namibie (82,2 milionu ZAR), Spojené státy (72,7 milionu ZAR), Německo (71,3 milionu ZAR) a Nizozemsko (63,5 milionu ZAR). Na druhé straně, pokud jde o dovoz vína, hlavními zdrojovými zeměmi byly Francie (88,6 milionu ZAR), Itálie (9,36 milionu ZAR), Portugalsko (6,51 milionu ZAR), Španělsko (790 000 ZAR) a Argentina (476 000 ZAR). Výrazný nárůst vývozu vína v porovnání s předchozím rokem byl způsoben především výrazným zvýšením vývozu do Velké Británie o 90,4 %, Spojených států o 48,1 % a Itálie s nárůstem o 1,36 %. Naopak dovoz zaznamenal meziroční pokles, a to především v důsledku snížení transakcí z Izraele (-99,6 %), Chile (-99,9 %) a Spojeného království (-99,2 %).

GEORGEHERALD.COM/13. 2. 2024/JS

Portugalsko: Zvýšení podílu na globálním trhu

Podle údajů zveřejněných společností ViniPortugal dosáhl vývoz portugalského vína v roce 2023 hodnoty 928 milionů eur a 319 milionů litrů. Průměrná cena za litr vzrostla na 2,90 eur, což je o 0,66 % více než ve stejném období loňského roku. Pokud jde o celkovou hodnotu vývozu, portugalská vína měla v rámci Evropské unie hodnotu 407 milionů eur (-2,40 % v hodnotě a -3,35 % v objemu), zatímco na třetí země připadlo 521 milionů eur (-0,17 % v hod-

notě a -0,54 % v objemu). Vývoz portugalských vín v roce 2023 mírně poklesl, ale méně, než se očekávalo. Celosvětový obchod s vínem v roce 2023 z různých důvodů prudce poklesl, což se projevilo i v poklesu portugalského vývozu. Čísla ostatních vývozců ve světě však vykazují mnohem výraznější pokles než Portugalsko, což znamená, že Portugalsko navzdory všemu zvýšilo svůj podíl na světovém trhu s vínem. Přestože kategorie portského vína je i nadále zdaleka nejdůležitější ve vývozu země, je to také kategorie, která je téměř výhradně zodpovědná za ztráty. Vývoz bez portského vína se v porovnání s rokem 2022 téměř nezměnil, a to na 620 milionů eur, což je rozdíl pouhých 492 000 eur.

WEINWIRTSCHAFT/28. 2. 2024/JS

Německo: Vyšší ceny, méně zákazníků

Přestože prodej vína v Německu v roce 2023 klesl oproti předchozímu roku o 4 % a počet domácností nakupujících víno se snížil až o 4,5 %, prodej zůstal stabilní. Jak uvádí Německý vinařský institut (DWI) s odkazem na údaje společnosti Nielsen, pokles prodeje je způsoben především úbytkem spotřebitelských domácností. To pravděpodobně ovlivnilo zejména maloobchodní prodej potravin. Ti, kteří víno nadále kupovali, tak většinou činili ve stejném množství a se stejnou frekvencí jako v předchozím roce - i když za vyšší průměrné ceny. V roce 2023 se průměrná cena všech vín zvýšila oproti předchozímu roku o 19 centů na 4,08 €/l (+5 %). Zatímco průměrná cena německých vín vzrostla na 4,51 €/l (+31 centů), u dovážených vín se zvýšila pouze o 11 centů na 3,76 €/l. V důsledku toho se prodej německých vín snížil o 9 %, zatímco dovoz zaznamenal pokles prodeje pouze o 1 %.

Navzdory zvýšení cen se německým výrobcům většinou nepodařilo kompenzovat zvýšené provozní náklady. Vzhledem ke ztrátě kupní síly v souvislosti s inflací v roce 2023 byly domácnosti nuceny věnovat při nákupu vína větší pozornost ceně. Jinak vysoce ceněné hodnoty, jako je například regionálnost, se při nákupech nevyhnutelně dostaly do pozadí. Podíl německých vín na trhu z hlediska objemu klesl o 2 % na 42 %. Z hlediska dovozu měla největší podíl na prodeji Itálie se 17 % (+2 %), následo-

vaná Španělskem se 14 % (beze změny) a Francií s 10 % (rovněž beze změny).

WEINWIRTSCHAFT/28. 2. 2024/JS

Německý DRV vidí vinařství v nejisté situaci

Německé vinařské odvětví považuje svou současnou celkovou situaci za stále nejistější: „Velké potravinářské koncerny a diskonty prodávají přibližně 70 % vína vyrobeného v Německu a zažívají dramatický pokles prodeje v důsledku nyní dlouhodobé neochoty ke konzumaci,“ zdůraznil Christian Weseloh, ředitel Německého svazu Raiffeisen (DRV). Výrobci vína jsou pod silným tlakem zvýšených nákladů, zatímco inflace a všeobecná nejistota prohlubují pokles spotřeby. DRV apeluje na celé odvětví, aby se tvářilo v tvář obtížné situaci postavilo společně. „Základním aspektem soudržnosti v hodnotovém řetězci je vzájemná spravedlnost při tvorbě cen, kdy všechny zúčastněné strany mohou žít s výnosy. Dalším důležitým aspektem je společný dialog mezi partnery ze zemědělství a obchodu, který se pěstuje napříč všemi produkty ve výběrech Zentrale Koordination Handel-Landwirtschaft e.V. (Centrální koordinace obchodu a zemědělství).“ Nedávno zavedená značka původu „Gutes aus deutscher Landwirtschaft“ (Dobré z německého zemědělství), která bude brzy uvedena na trh, je dobrým příkladem této spolupráce, říká na dotaz časopisu WEINWIRTSCHAFT Peter Jung, vedoucí oddělení potravinářského průmyslu DRV. Sdružení rovněž vyzývá politiky, aby zajistili spolehlivé rámcové podmínky a perspektivy do budoucna a také méně byrokratických překážek.

WEINWIRTSCHAFT/26. 2. 2024/JS

Bádenské vinařství

Prezident Rainer Zeller zahájil novoroční tiskovou konferenci Bádenského svazu vinařů popisem současné politické situace. Vyjádřil politování nad nedostatečným zabezpečením plánování, které vyvolává mezi vinaři velkou nejistotu. Tuto nejistotu způsobuje záplava předpisů a požadavků a také přílišná byrokracie. Ty přicházejí v době, kdy vinařství trpí velkými deformacemi trhu. Ekonomická situace je nyní pro mnoho vinařství tak obtížná, že se i v Bádensku

v budoucnu určitě přestanou některé vinnice obdělávat. Svaz vinařů se zúčastnil také demonstrací v rámci zemědělských protestů, demonstrace byly spořádané, objektivní a pokojné. Aby témata demonstrací zůstala na očích veřejnosti, je třeba dále zintenzivnit diskuse s politiky a společně pracovat na řešeních pro toto odvětví. Dále jednatel Bádenského svazu vinařů, ilustroval krizi na trhu s vínem na aktuálních tržních číslech. Spotřeba vína na obyvatele v loňském roce nadále klesala a také podíl německých vín na domácím trhu se nadále snižoval a nyní činí pouhých 41 % (v předchozím roce 43 %). Krize se však zatím nijak výrazně neprojevila na vývoji plochy vinic. Plocha vinic v Bádensku se snížila jen nepatrně, a to o 44 hektarů na 15 702 hektarů. Za posledních 10 let se plocha vinic zmenšila přibližně o 150 hektarů, tj. celkem asi o 1 % obhospodařované plochy. Ve střednědobém horizontu se však očekává výraznější pokles, protože se zejména podniky pracující na částečný úvazek ukončí svoji činnost. Již nyní je také patrné, že větší vinařské podniky snižují svoji velikost, aby ušetřily náklady na externí pracovní sílu.

Svaz pozitivně hodnotí nárůst bílých odrůd révy vinné v Bádensku. Za posledních 20 let se plocha osázená těmito odrůdami zvýšila o 500 hektarů na dnešních 9 675 hektarů. To odpovídá podílu 61,6 % oproti 38,4 % u modrých odrůd. U bílých odrůd vede statistiku Rulandské šedé, které zaujímá 15,3 % plochy vinic, za posledních 20 let se zvýšila o více než 50 %. Druhou nejvýznamnější bílou odrůdou je Müller-Thurgau s 2 164 hektary a podílem 13,8 %. Následují Pinot blanc (10,6 %), Chrupka bílá (6,5 %), Ryzlink rýnský (5,6 %) a Chardonnay (2,4 %). Nejvýznamnější bílá PIWI odrůda, Sauvignier gris, je na 9. místě se 125 ha a oproti předchozímu roku se zvýšila o 44 %. Odrůda je třetí nejvýznamnější bílou PIWI odrůdou v Německu, hned za Cabernet blanc (570 ha) a Solaris (384 ha). To znamená, že třetina všech vinic odrůdy Sauvignier gris je vysázena v Bádensku. Svaz vinařů je přesvědčen, že odrůda má v Bádensku úspěšnou budoucnost. Odrůda nejenže produkuje atraktivní vína, ale může také podpořit úsilí bádenských vinařských podniků o udržitelnost. Pinot noir dominuje v segmentu červených vín. S 5 031 hektary a podílem na ploše 32 % je zdaleka nejdůležitější odrůdou v této oblasti. Ostatní modré odrůdy jsou statisticky zanedbatelné.

Objem sklizně v roce 2023 ve výši 126,6 milionu litrů byl přibližně o 10,5 milionu litrů nižší než v předchozím roce (137 milionů litrů). Průměrný výnos 83,9 hl/ha byl nižší než maximální povolený výnos 90 hl/ha a také nižší než výnos z předchozího roku (88,4 hl/ha). Kvalita vín byla velmi dobrá.

DDW/14. 2. 2024/JS

Sklizeň v Kalifornii v roce 2023

Předběžná sklizeň hroznů dosáhla 3,67 milionu tun, což je meziročně přibližně o 8 % více a jedná se o největší sklizeň za poslední čtyři ročníky. Na letošní prezentaci o stavu odvětví na Unified Wine and Grape Symposium však zaznělo, že sklizeň hroznů mohla dosáhnout 4 mil. tun, pokud by se sklídily všechny vypěstované hrozny. Společnost Ciatti Company, která se zabývá zprostředkováním nebaleného vína, se domnívá, že úroda by výrazně přesáhla 4 miliony tun. Důvodem, proč byly hrozny ponechány ve vinicích, je klesající poptávka po víně, která nakonec povede k nutnosti redukce plochy. Souvisí to také s tím, že pěstitelé chtějí zachovat odpovídající ceny. Ceny za tunu se letos zvýšily v průměru o 13,6 % u modrých hroznů a o 6,4 % u bílých hroznů. A i když mnozí pěstitelé, kteří nechali hrozny viset na keřích, mohli najít kupce, ale byli by donuceni k ceně, která by se pohybovala kolem produkčních nákladů. Přijetí takové ceny by ovlivnilo celkový trh a snížilo rentabilitu. Je skutečně mimořádné, kolik je pěstitelů, kteří nechtějí prodat hrozny pouze za nákladovou cenu, protože vědí, jaký by byl následný efekt v podobě snížení cen na neudržitelnou úroveň v příštích letech. Ale zpět ke zprávě o sklizni

Chardonnay letos předstihlo Cabernet Sauvignon na pozici odrůdy s nejvyšší sklizní hroznů v Kalifornii se 17,5% podílem oproti 17,3 % u Cabernetu Sauvignon. A to i přesto, že v Kalifornii je vysázena větší plocha Cabernetu Sauvignon než Chardonnay. Důvodem je neskližená plocha. Bílých odrůd bylo letos sklizeno o 15,3 % více, kdežto přírůstek modrých odrůd činil pouze 2,3 %. Sice to trochu souvisí s průběhem počasí, ale podstatně více to souvisí s rostoucí poptávkou spotřebitelů po bílém víně – což dokládá prosincová zpráva OIV o spotřebě vína podle barvy. Největším propadákem v Kalifornii byl letos Zinfandel, ▶

u kterého došlo meziročně k 26% snížení sklizně. Velkým vítězem byl Sauvignon blanc s 28% nárůstem.

JANCISROBINSON.COM/SAMANTHA COLE-JOHNSONOVÁ/20. 2. 2024/JS

Ročník 2023 v Německu, Francii, Itálii a Švýcarsku

Vinařský ročník 2023 nebyl nijak jednoduchý. Podle Mezinárodní organizace pro révu a víno (OIV) se sklídilo jen asi 244,1 milionu hektolitřů, což je o sedm procent méně než v roce 2022. Pohled na vybrané země Evropy:

V Německu byl rok 2023 pro vinaře náročný: příliš vlhké jaro vedlo k infekci padlím révy, pak přišlo velmi suché a teplé, dlouhé léto – ještě na začátku září se teploty pohybovaly kolem třicítiky. Toto počasí v kombinaci s deštěm způsobilo rychlé hnití u raně zrajících odrůd, jako jsou burgundské, a problémy způsobené japonskou octomilkou, zejména u odrůd s tmavou slupkou. Bylo nutné provést rychlou sklizeň, což výrazně snížilo výnosy. Poslední odhad sklizně činí 8,8 milionu hektolitřů, což je průměrný ročník. Pozdně zrající odrůdy, jako je Ryzlink rýnský, těžily ze suchých, chladných a slunečných podmínek na konci podzimu. Ryzlinky tohoto ročníku jsou lehké až středně plné, dobře strukturované a vykazují svěží, komplexní vůně. Tam, kde byl proveden pečlivý výběr, vznikly vynikající výběry z bobulí a dokonce výběry z cibéb. Sylvánské zelené se ve Franciích také ukázalo z té nejlepší stránky, zdůraznilo své minerální vlastnosti s mírným obsahem alkoholu a dobrou aromatickou svěžestí. Kromě toho byli spokojeni vinaři, kteří vsadili na nové PIWI-odrůdy.

Pro švýcarské vinaře byl rok 2023 výjimečný. Navzdory letnímu suchu a rozmarnému počasí se očekává podobná sklizeň jako v předchozím roce, tedy 0,99 mil. hl. Sucho vedlo v německy mluvícím Švýcarsku k nárůstu výskytu padlím révy, ale včasná opatření umožnila dobrou kvalitu hroznů. Bouřky s krupobitím v Graubündenu a Valais poškodily v některých obcích 20 až 40 % vinic. Sklizeň trvala v některých případech až do třetího říjnového týdne, přičemž kvalita vína byla celkově uspokojivá. Zejména Pinot noir vykazuje široké spektrum aromatických látek. Ve Vaudu, druhém největším vinařském regionu, se očekává vrchol produkce na úrovni přibližně

30 milionů litrů, což představuje nárůst o 7,5 % oproti roku 2022. I přes počáteční problémy s padlím a letní vedra zde byla zaznamenána dobrá úroda, i když hmotnost moštu byla o něco nižší než v předchozím roce. V Ticinu byl rok náročný, ale ke konci se zlepšil. Déšť podpořil výskyt plísňové révy a v některých oblastech způsobil poškození hroznů. Přesto se sklídily kvalitní hrozny, zejména odrůdy Merlot.

Ročník 2023 ve Francii se vyznačoval vedrem a suchem v celé zemi, což mělo za následek, že objem sklizně byl přibližně o 30 % nižší. Časné padlí révy způsobilo v Bordeaux dramatické ztráty, načež byla zřízena i krizová telefonní linka. Teplejší a sušší srpen a velmi teplé září však vedly k tomu, že hrozny dozrály lépe, než se očekávalo. Ročník se ukázal jako velmi různorodý s velmi rozdílnými výsledky v jednotlivých vinařských podnicích. Sucho postihlo zejména Merlot. V Burgundsku byl ročník navzdory proměnlivému počasí a padlí pozitivní a vysoce výnosný. Sklizeň odrůd Pinot noir a Chardonnay začala brzy a mladá vína jsou velmi aromatická. V Champagne byla zaznamenána velká sklizeň s vysokou hmotností bobulí, což naznačuje slabší extrakty. V údolí Loiry byla střední část postížena teplým a vlhkým počasím, zatímco v oblasti Sancerre a Muscadet se dařilo lépe. Beaujolais hlásilo nízkou úrodu v důsledku horka a krupobití. Regiony Languedoc a Roussillon a celý jihozápad trpěly podobnými podmínkami jako Bordeaux.

V Itálii dominovalo v roce 2023 padlí révy. Květen a červen přinesly dostatek deště, což bylo zase ideální pro šíření plísňové révy v jižní a střední Itálii. Mnoho vinařů zareagovalo příliš pozdě, což znamenalo, že byly zasaženy rozsáhlé oblasti. Na severu způsobilo problémy padlí révy. Horké září s teplotami nad 30 stupňů vedlo k dalším ztrátám. V celé zemi byly ztráty oproti předchozímu roku výrazně vyšší než 20 %. Obzvláště těžce byly postíženy Toskánsko a Apulie (po 30 %), Abruzzo (60 %) a Sicílie (45 %). Navzdory množstevním ztrátám slibuje kvalita ročníku 2023 vynikající vína, zejména z chladnějších poloh. Očekávejte vynikající Sangiovese z Toskánska (Chianti Classico, Brunello) a také Barolo a Barbaresco z Piemontu. Nízký objem sklizně by mohl mít pozitivní dopad i na obchodní ceny, protože prodej v průběhu roku vázla a sklady mnoha producentů byly přeplněné. Nižší objem by nyní měl zmírnit cenový tlak na vinaře.

FALSTAFF.COM/13. 2. 2024/JS

Italská sklizeň hroznů v roce 2023: 5,04 milionu tun hroznů, 38 milionů hektolitřů vína

Řím, 15. 2. 2024 – Podle údajů italského ministerstva zemědělství poklesla produkce hroznů o -25 % oproti roku 2022 na celostátní úrovni, v mnoha regionech o více než 30–40 %. 5,04 milionu tun moštových hroznů oproti 6,72 mil. tun v roce 2022, což je o 25,1 % méně. To je celostátní průměr, avšak v několika regionech došlo ke ztrátám na sklizni výrazně přesahujícím 30 %, v některých případech dosahujícím 2/3 ztrát oproti loňské produkci. Vypovídá to o plné váze dopadu klimatických změn a plísňové révy. Veneto s 1,36 miliony tun hroznů je i přes pokles o -9,2 % stále zdaleka vedoucím regionem, před Apulií s 0,87 miliony tun hroznů s -38,7 % a Emilií-Romagnou, která s 0,79 miliony tun sklizených moštových hroznů omezila pokles na -3,1 %. Následuje Sicílie s 0,36 mil. t hroznů, což představuje pokles o 37,6 %, před Piemontem s 0,29 (-11,4 %), Friuli Venezia Giulia s 0,27 (-27,5 %) a Toskánskem s 0,24 (-25,8 %). Nejvýraznější pokles v procentech byl zaznamenán v Molise, a to o -74,6 % (na 140 305 q hroznů), a mezi nejvýznamnějšími regiony z hlediska objemu produkce v Abruzzu, kde se sklídilo 1,7 milionu q moštových hroznů, což představuje ztrátu -63,5 %, ale velmi špatně si vedla také Basilicata (-62,5 %, na pouhých 64 842 q sklizených hroznů), Kampánii s -57,6 % (371 809 q), Laziu s -41,6 % (581 778 q), Marche s -42,8 % (646 364 q) a Umbrii s -31,5 % (370 845 q). Výsledek by se tedy měl v případě vína projevit v celkovém množství 38,1 milionu hektolitřů z 49,8 v roce 2022, což představuje pokles o -23 %.

WINENEWS.IT/15. 2. 2024/JS

Toskánsko: Rok 2023 byl pro víno obtížný, klesla výroba, prodej i export

Florence, 14. února – V roce 2023 bylo nalahováváno 1,2 milionu hektolitřů toskánského vína s chráněným označením původu (DOP), což je pokles o 7,6 % oproti předchozímu roku, zatímco vína s CHZO (IGP) bylo 690 tisíc hektolitřů (snížení o 6 %). Celková produkce vína Toskánska klesla asi o 26 %, zatímco odhady pro celostátní úroveň jsou kolem -23 %. To vyplývá z prvních, provizor-

ních analýz provedených Ismea, které byly představeny ve Florencii na akci „PrimAnteprima“, která zahajuje Týden předpremiér toskánského vína.

Domácí poptávka po toskánských vínech s CHOP, omezená na nákupy ve velkých distribučních formátech, vykazovala pokles v objemovém vyjádření o 5,8 % ve srovnání s -3,4 % u všech italských vín s CHOP a -3,6 % u tichých vín jako celku. Co se týče hodnoty, toskánská vína DOC/DOCG vykazovala značnou stabilitu, kterou zaručoval nárůst průměrných cen, jenž kompenzoval pokles objemu. Překvapení přináší údaje o nových „milovnících italského vína“. Kategorie mladých bezdětných rodin a rodin s malými dětmi zaznamenaly +3 %, resp. 6 % oproti roku 2022, ačkoli 68 % nákupů připadá na lidi starší 60 let s nadprůměrným příjmem, žijícími v severní a střední části Toskánska.

Zahraniční poptávka v roce 2023 rovněž nebyla pro vína s CHOP z regionu nijak zvlášť příznivá: při tvorbě prognóz do konce roku se odhaduje pokles exportu toskánských vín s CHOP o 13 % v objemu, doprovázený poklesem hodnoty o -5 %. Na pokles měla vliv silná koncentrace vývozu do USA (31 % objemu a 38 % hodnoty), trhu, který se dnes hluboce proměňuje. Největší ztráta objemu vývozu byla zaznamenána do zemí mimo EU (-15 %) ve srovnání s -7 % v rámci EU. Právě snížení poptávky v USA (-20 % v objemu a -3 % v hodnotě) má hluboký dopad na konečný výsledek toskánských výrobků. Německo, Kanada a Švýcarsko rovněž utrpěly, zatímco ve Spojeném království bylo 9% snížení objemu doprovázeno nasmělným oživením v hodnotě (+1 %).

GAZZETTADIGENOVA.IT/14. 2. 2024/JS

Aktuální stav vinařství v Chile

V roce 2023 zaznamenalo vinařské odvětví výrazný pokles vývozu, a to nejen v Chile, ale i ve světě. Podobná situace se očekává i v roce 2024, mimo jiné kvůli nižší spotřebě vína. Podle organizace Wines of Chile uzavřelo chilské vinařské odvětví loňský rok s 21% poklesem hodnoty i objemu ve srovnání s rokem 2022. Vývoz ve třetím čtvrtletí roku 2023 dosáhl výnosu 75 000 000 USD, což odpovídá poklesu o 31,9 % za dvanáct měsíců. I rok 2024 vypadá složitě, světový trh s vínem je složitý. Spotřeba celosvětově klesá, zejména kvůli novým trendům,

především mezi mladšími lidmi, kteří volí produkty s nižším obsahem alkoholu nebo bez alkoholu. To tvrdě zasáhlo nejen vinařství, ale i lihovarnictví. Většinu poklesu objemu v roce 2023 představuje pokles vín s CHOP, jejichž objem se snížil o 20,9 %. Mezitím objem nebaleňných vín klesl o 15 % a objem šumivých vín se snížil o 5,9 %.

Mezi faktory, které nejvíce ovlivnily situaci v odvětví, patřily v podstatě výhled po pandemii, pomalejší růst, inflace, úpravy zásob a nižší spotřeba vína. Například lidé v Číně nyní pijí třetinu toho, co před pěti lety, a existuje tam motivace kupovat místní produkty. Čína v roce 2023 dovezla z Chile o 33,5 % menší objem vína ve srovnání s rokem 2022. K tomu přistupuje všeobecný pokles celosvětového obchodu s vínem v první jedenáctce, kde se podařilo dosáhnout růstu pouze na Novém Zélandu o 9,7 % a v Portugalsku o 0,4 %. Navíc osázená plocha v Chile dosáhla 129 000 hektarů a předtím to bylo 130 000, takže je o 1 000 hektarů méně, tedy zhruba o 0,8 %. Na druhé straně jsou poměrně velké zásoby, což by mohlo tlačit ceny na domácím trhu dolů. Jednou z možností řešení je vyrábět nealkoholická vína nebo produkty z hroznů, které nemusí nutně obsahovat alkohol.

ELMOSTRADOR.CL/21. 2. 2024/JS

Lednové škody mrazem v Britské Kolumbii (Kanada)

Ve vinařských oblastech Britské Kolumbie se odhadují 90% ztráty na úrodě v důsledku ničivých mrazů, které nastaly 11. - 15. ledna, kdy teploty klesly nepřetržitě pod -20 °C po dobu 50 hodin. Teploty vystoupily nad -10 °C až 20. ledna. Podle zprávy, kterou vydala společnost Wines of British Columbia, se v roce 2024 očekává v provincii 97-99% snížení úrody. Odhadovaná produkce ve výši 1-3 % životaschopné produkce bude pocházet z oblastí nezasažených mrazem - Fraser Valley a Vancouver Island - což jsou velmi malé produkční oblasti. V údolí Okanagan Valley, které se na produkci vína v Britské Kolumbii podílí 86 %, se v roce 2024 odhaduje úplný výpadek úrody. Ztráty na vinicích a vinařstvích se odhadují na 340 až 346 milionů kanadských dolarů a dalších 97 až 99 milionů dolarů na ztrátách pro dodavatele, poskytovatele logistiky a distributory v odvětví. Tyto odhady neza-

hrnují odhadované dlouhodobé škody. Je známo, že dlouhodobé intenzivní mrazy způsobují dlouhodobé škody na révě vinné, nejen ztráty na úrodě, a mohou si vyžádat kompletní klučení vinic. Je pravděpodobné, že pěstitelé v Britské Kolumbii budou potřebovat finanční pomoc vlády.

V Britské Kolumbii se jedná již o druhé chladné období během dvou let. Podle předběžné zprávy BC Wine Grape Council snížila chladná vína v prosinci 2022 loňské výnosy v celé provincii o 58 %. Finanční tlaky způsobené loňskou ztrátou úrody v důsledku mrazů, letošní dosud nerealizovanou ztrátou a také silnými lesními požáry v létě 2023 vedly k obrovským potížím pěstitelů a vinařů v celé provincii. Vinaři si v současné době domlouvají schůzky s vládními úředníky, aby projednali možnost dovozu hroznů z Ontaria a státu Washington, aby mohli prodávat víno ročníku 2024. Stát Washington však také zaznamenal škody způsobené mrazem. Během stejného časového období jako v Britské Kolumbii zaznamenali pěstitelé ve státě Washington v některých oblastech teploty až -24 °C. Dosavadní zprávy o ztrátách na úrodě se velmi liší. Zdá se, že oblasti, které se nacházejí v blízkosti velkých vodních ploch, byly postiženy méně.

JANCISROBINSON.COM/SAMANTHA COLE-JOHNSONOVÁ/20. 2. 2024/JS

Sucho - Piemont žádá o vyhlášení kalamitního stavu

TURÍN - Region Piemont žádá o uznání přírodních katastrof kvůli přetrvávajícímu suchu, které území postihuje již několik měsíců. Způsobuje velké potíže některým zemědělským odvětvím, například produkci vína. „Sucho způsobuje potíže při výrobě našich vín, řada podniků zaznamenává výrazné poklesy. Proto se kraj rozhodl požádat ministerstvo zemědělství o vyhlášení kalamitního stavu.“ Uvedli to prezident regionu Piemont Alberto Cirio a regionální radní pro zemědělství Marco Protopapa na závěr setkání s hlavními představiteli piemontského vinařského světa. Cílem setkání bylo zhodnotit dopady sucha na produkci. Podle sdružení je sucho stále škodlivější. V posledních dvou letech způsobuje soustavné snižování výnosů, a tím i snižování příjmů samotných podniků. Během schůzek byly definovány postupy pro podání žádosti na ministerstvo.

ILPICCOLO.NET/27. 2. 2024/JS

Přijatá koncepce ochrany rostlin na strmých svazích Mosely: Vinaři mohou nadále používat postřik z vrtulníků

Ministerstvo vinařství spolkové země Porýní-Falc schválilo další používání vrtulníků a dronů k ochraně rostlin na strmých svazích Mosely. Odmítlo přitom plány Spolkového úřadu pro životní prostředí zakázat ochranu rostlin pomocí vrtulníků v některých viničních tratích na terasovitém údolí Mosely. Ochránci přírody vedli v loňském roce kampaň za motýla Apollo (jason červenoooký – *Parnassius apollo* ssp. *Vinningensis*), který je původním obyvatelem Mosely a který je údajně ohrožen ochranou rostlin z vrtulníků. Podle ministerstva vinařství však právě obdělávání vinic vytváří podmínky pro výskyt motýla Apollo, který se v krajině porostlé křovinami téměř nevyskytuje.

„Bylo pro mě důležité, aby co nejdříve existovala právní jistota,“ uvedla ministryně vinařství Porýní-Falce Daniela Schmittová. Pro povolené a již schválené fungicidy nebudou stanoveny žádné nové požadavky na leteckou aplikaci. Pro nově povolované přípravky budou existovat nová pravidla. Představenou koncepci ochrany netrpělivě očekávali vinaři na strmých svazích na Mosele, protože musí urychleně plánovat nadcházející sezónu.

MAGAZIN.WEIN.PLUS/5. 2. 2024/JS

Nově regulované obce Rioja-Villages

Consejo Regulador de la Rioja upravil pravidla pro kategorii Villages. Za prvé, název byl změněn z *Vino de Municipio* na *Vino de Pueblo*, ačkoli se to na přední etiketě neuvádí, protože se zde vždy uvádí konkrétní místo, například *Vino de Labastida* pro víno, které bylo sklizeno a vinifikováno v Labastidě. Na toto označení má nárok všech 144 obcí ve třech podoblastech Rioja.

Pro *Vino de Pueblo* je stále povoleno použít až 15 % hroznů ze sousední vesnice, jak tomu bylo dříve. Novinkou v předpisech je však označení *Viñedo en*, za kterým následuje název místa. To je povoleno pouze v případě, že všechny hrozny pocházejí z označeného místa. Vinařství však již nemusí být na stejném místě, což bylo pravidlo, se kterým se potýkalo mnoho výrobců, zejména men-

ších, kteří měli vinice v různých obcích. Dosud mohli deklarovat místní jakost vína pouze u vína, které bylo vypěstováno (85 %) také v místě, kde se víno lisovalo, zrál a dokonce i lahvovalo.

WEINWIRTSCHAFT/21. 2. 2024/JS

Klasifikace viničních tratí v Rakousku

Zatřídění vín s označením původu DAC je od loňského roku kompletní. U starších označení DAC je kladen velký důraz na úzký profil původu. U nejnovějších původů DAC se profil postupně rozšiřuje a velký důraz se klade na jasnou hierarchii původu, která rozlišuje mezi víny oblastními (*Gebiet*), místními (*Ort*) a víny z tratí (*Riede*). V blízké budoucnosti se práce zaměří na podporu určité standardizace a srovnatelnosti různých struktur DAC, aby byla pro spotřebitele srozumitelnější.

Důležitým a v některých případech velmi emotivním tématem letošních zimních setkání je loni zavedený systém klasifikace tratí. Do předpisů o označování vín byla zařazena kapitola, která umožňuje regionálním vinařským výborům zahájit proces zákonné klasifikace lokalit. Často je kritizováno, že různá soukromá sdružení jako ÖTW nebo STK, která již v současné době interní klasifikace mají, si tímto předpisem vytvořila jejich právní základ. Opak je však ve skutečnosti pravdou. Požadavek na právní klasifikaci vzešel spíše od ostatních vinařských podniků v těchto oblastech, tento předpis musí být k dispozici všem vinařům působícím v dané oblasti, a ne pouze členům sdružení. Na tomto základě byl možný postup klasifikace viničních tratí několik let projednáván v různých pracovních skupinách na úrovni Svazu vinařů a na úrovni Národního vinařského výboru, což nakonec vyústilo ve vyhlášku na toto téma, která byla přijata a zveřejněna v loňském roce. Formulovat tak složitou problematiku do právního textu podle co nejobektivnějších kritérií a zároveň dostat kritickému hodnocení mezinárodních odborných médií je i tak dost náročné. Text vyhlášky je pouze prvním krokem, velmi náročná je i samotná implementace v oblastech na základě speciálně vytvořeného dokumentu o klasifikaci lokalit. Topograficky jasně vymezená viniční trať s jednotnou půdou, stejně jednotnou polohou a mikroklimatem, z níž se

získávají výjimečná vína, je jedním, ale zdaleka ne jediným faktorem. Jde spíše o zdůraznění původu tratí, které jsou známé po desetiletí, v některých případech po staletí, a pod tímto původem jsou již mnoho let uváděna vína na trh doma i v zahraničí. Proto jsou tyto tratě mezinárodně známé svou kvalitou. Cílem není poskytnout jednotlivým vinařům konkurenční výhodu, ale dát příslib kvality celé oblasti (viz Burgundsko).

Proces klasifikace je jasně strukturovaný. Pokud se regionální vinařský výbor rozhodne zahájit klasifikaci, je o tom informován národní vinařský výbor. Tím je také zajištěno, že nadřízený orgán (ministerstvo zemědělství) sleduje proces od počátku zatřídování. Výbor pak bude muset zahájit intenzivní dialog s vinařskými spolky ve spádové oblasti, aby zjistil, zda a které vinice jsou teoreticky způsobilé pro klasifikaci. Pro vybrané tratě pak bude vypracován výše zmíněný klasifikační dokument s cílem seřadit nejvýznamnější tratě v oblasti. Nejlépe hodnocené tratě by pak mohly být navrženy ke klasifikaci. Tyto tratě jsou pak dokumentovány v příslušné vyhlášce DAC jako první polohy (*erste Lagen*). Současně jsou stanovena další omezení vinařského zákona pro „vína z prvních poloh“ jako je maximální hektarový výnos, doba uvážení na trh, ruční sklizeň atd. Tyto oblasti od toho očekávají přidanou hodnotu. Ostatní oblasti, které od klasifikace neočekávají žádnou přidanou hodnotu nebo pro které není uvážení viničních tratí na trh tak důležité, tento koncept realizovat nebudou. Není však nutné koncept klasifikace lokalit pomlouvat a vytvářet proti němu náladu. Totéž platí i pro divoké šíření tohoto konceptu v sociálních médiích, kde se někdy k vytváření nálady proti klasifikaci používají za vlasy přitážené argumenty.

Klasifikace lokalit v rámci regionu je tedy nejen způsobem, jak profilovat tratě, které jsou již nyní jedinečné, ale také součástí komunitního marketingu celé oblasti. Tyto klasifikované lokality se pak stávají ambasadory a vývěsními štíty, které ještě více zviditelňují původ DAC jako takový. Tento přístup může být pro některé oblasti slibný, pro jiné však nikoli. Posouzení této skutečnosti je součástí odpovědnosti dekretem jmenovaných členů regionálních vinařských výborů. Stejně jako u každé požadované změny nařízení DAC je pak také zde nutný konečný souhlas národního vinařského výboru.

DER WINZER/JOSEF GLATT/2. 2. 2024/JS

(Více) PIWI-vína v lahvích od piva

Falcké ekologické vinařství Galler zařadilo do své nabídky nové rosé, které je stáčeno do pivních lahví. S označením „2/4 Rosé“ tak vinařství doplňuje své trio sestávající z cuvée Sauvignac

a Johanniter a čistého Pinotinu, který je nyní novinkou. Zvláštností této iniciativy je použití průhledné zálohované pivní lahve. „2/4 vína“ jsou uváděny na trh pod sloganem „PIWI víno z Falce – žádný chmel a slad“ (v němčině se Falc a slad rýmuje) a je určeno k vychutnávání zejména v létě,

ozdobené lístky máty. Veganské růžové víno vyrobené z odrůdy Pinotin má obsah zbytkového cukru 6,4 g/l, podle vinařství nabízí chuť melounu a granátového jablka a je nabízeno za nezávaznou maloobchodní cenu 7,99 eur.

WEINWIRTSCHAFT/28. 2. 2024/JS

Protesty francouzských vinařů a jejich řešení vládou

AREV podporuje protesty zemědělců v Evropě

AREV podporuje protestní hnutí zemědělců v Evropě. Vinaři a zemědělci protestují v Evropě vzhledem k nerovnováze mezi cíli stanovenými v evropském rámci a absencí realistických řešení, která vyplývají z nepochopení a nedostatku dialogu evropských institucí s evropskými producenty.

AREV je již 35 let kontaktní organizací evropských vinařských oblastí u evropských institucí, aby zastupovala jejich zájmy. Již léta varujeme Evropský parlament a Evropskou komisi před riziky zemědělské politiky, která nereflktuje realitu evropských zemědělců a specifčnosti jednotlivých členských zemí.

Opatření a varování, která AREV opakovaně předala Evropské komisi, zůstala bez odezvy, což vedlo vinaře a zemědělce z různých odvětví k intenzifikaci svých protestních opatření a akcí v obtížném prostředí, aby instituce přijaly opatření, která by odpovídala místní realitě.

AREV doufá, že tyto protesty venkova přimějí Komisi a vlády všech evropských zemí přijmout krizová, ale zejména strukturální opatření, která budou vyhovovat potřebám a složité situaci zemědělců obecně a vinařů zejména.

AREV je přesvědčen, že s precizním zemědělstvím existují ekonomicky udržitelná řešení, ale je nutné podporovat iniciativy v této oblasti.

AREV doufá, že evropské instituce v novém volebním období přijmou nový přístup k vinohradnictví a zemědělství s realističtější vizí. Taktéž si přeje, aby všechny instituce, jak evropské, tak národní, přehodnotily svůj postoj a vyslechly požadavky těch, kteří se cítí opuštěni nebo zapomenuti v největší nevěstivosti.

AREV též vyzývá ke klidu a k tomu, aby demonstrace probíhaly občanským a mírovým způsobem v rámci společného rámce Evropy, protože všichni producenti sdílejí stejné problémy, a proto

odsuzujeme jakoukoli formu agrese proti volnému obchodu s vinařskými a zemědělskými produkty v rámci Evropské unie.

Evropa musí zůstat sjednocena v bratrství, a jediná cesta vpřed spočívá v tom, postupovat společně, najít řešení a přijmout konkrétní opatření, která zachrání vinohradnictví před katastrofou.

Řešení nespočívá v konfrontaci mezi vinaři a producenty v různých zemích EU, ale v reálných a konkrétních rozhodnutích a opatřeních. To nelze dosáhnout omezováním volného pohybu evropských produktů v rámci našeho společného trhu, ani podporou těch, kteří pouze slibují.

AREV očekává, že slova budou následována činy.

AREV/AYNARD/1. 2. 2024/JS

Francie: 230 milionů eur na pomoc „vinařským pokladnám“ a 150 milionů eur na vyklučení 100 000 ha vinic

Ministr zemědělství oznámil uvolnění 230 milionů eur na financování konjunkturálních a strukturálních nástrojů. Tyto nástroje jsou v současné době ještě předmětem jednání v Bruselu. Patří sem i diskuse o prodloužení formy zvýhodněných půjček od bank. Plán pomoci vinařskému odvětví je konečně oznámen: „Máme vážný problém ve vinařství. Pochopili jsme rozsah problému,“ řekl ministr zemědělství Marc Fesneau ve středu 31. ledna. Ministr oznámil zřízení nouzového fondu ve výši 80 milionů eur, který umožní pokrýt nepříznivé události, se kterými se setkaly některé vinařské oblasti, samozřejmě to pokrývá celé vinařské oblasti v krizi. Tento nástroj umožní pokrýt nepříznivé události, jako jsou houbové choroby a potíže s likviditou, protože si vezmeme na starosti úroky z půjček za rok 2024. Krytí bankovních úroků je nástroj, který musí být ještě upřesněn a zřejmě bude podřízen pravidlům de

minimis) a velmi brzy proveden pod vedením prefektů departementů. Ve sdělení ministerstva zemědělství se uvádí, že nástroj rámcově nastavený na národní úrovni bude brzy spuštěn s možností podání žádosti na prefektuře od pondělí 5. února 2024 a prvních platbách před 24. únorem.

Dalším opatřením je 150 milionů eur, které budou směřovat k dočasnému vyklučení vinic, do doby zahájení restrukturalizace. Může to zahrnovat až 100 000 hektarů vinic, ministr připomněl, že ve Francii je asi 700 000 hektarů vinic, je to tedy opravdu masivní plán. Podrobnosti však budou vyžadovat ještě jednání s Evropskou komisí, protože na této strukturální nástroj závisí. Ministr, který dnes odjel do Bruselu, je přesvědčen, že tam uspěje: „Dosud jsem vždy získal to, co jsem považoval za nutné získat v Bruselu“ a dodal, že existují podobné požadavky našich italských a španělských přátel, postavíme koalici.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/31. 1. 2024/JS

Krise ve francouzském vinařství: Vláda přiděluje 230 milionů eur a podporuje klučení vinic

Ministr zemědělství Marc Fesneau oznámil strukturální opatření pro odvětví, protesty však neustávají. Francouzská vláda reaguje na krizi ve vinařském odvětví tím, že na stůl klade další zdroje ve výši více než 230 milionů eur navíc k těm, které již byly předvídané v rámci SOT vínem, a opatření, která se zdají být v souladu s požadavky odvětví, které byly vyjádřeny v posledních dnech od odvětvových organizací. Tyto organizace byly sjednoceny v Asociaci vinařské výroby (Agpv), která zahrnuje Národní konfederaci producentů vína a destilátů s označením původu (Cnac), Vignerons Cooperateurs (Vcf), Vignerons Indépendants de France (Vif), Konfederaci vín ▶

Igp (VinIgp) a Národní federaci zemědělských odborů (Fnsea). Proběhly některé i násilné akce ze strany nejradikálnějších členů pestrého světa francouzského vína, kde se protest vinařského světa prolíná s protestem zemědělského odvětví obecně.

A tak po slibech premiéra Gabriela Attala, které nebyly příliš dobře stráveny většinou odvětví, které se bálo nějakého druhu přednosti právě pro oblast Aude, kde se dosud soustřeďují nejextrémnější akce, nyní veřejně prohlášení vlády, podepsané ministrem zemědělství Marcem Fesneauem, zkouší udělat jasno a uklidnit vody. Krize ve vinařském odvětví pokračuje a oblasti jižní poloviny Francie jsou jasně ty, které jsou nejvíce ohroženy. V tomto kontextu francouzská vláda slibuje podporu tohoto důležitého ekonomického odvětví na národní a regionální úrovni, jak to činila v posledních letech. Vláda oznámila posílení nouzových ekonomických opatření, která byla již přijata v posledních měsících, ale také novinky v oblasti právního a finančního systému. Začne to okamžitým spuštěním nouzového fondu ve výši 80 milionů eur na podporu vinařů, kteří mají finanční potíže kvůli řadě neočekávaných událostí. Program, který má celostátní rámec, bude rychle zaveden pod zodpovědností prefektů departementů ve vinařských oblastech v krizi. Jeho provádění bude velmi rychlé, s otevřením žádostí na prefekturách v pondělí 5. února 2024, a prvními platbami před 24. únorem. Vláda dále nasadí strukturální podporu ze strany státu ve výši 150 milionů eur navíc k prostředkům určeným pro národní vinařský program (SOT vínem, jehož rozpočet přesahuje celkově 300 milionů eur) pro provedení odložené restrukturalizace, přičemž zároveň zajišťuje pokračování ostatních akcí národního programu pomocí. To umožní vinařům, kteří se rozhodnou ukončit výrobu vína, zůstat v zemědělské činnosti a investovat do jiných zemědělských produkcí vhodných pro region a jeho klima.

Tohoto opatření týkající se klučení vinic se zdá, že reaguje na požadavky odvětví a podle některých odhadů by mělo zahrnovat 100 000 hektarů vinic, které mají být vyklučeny a částečně nahrazeny jinými plodinami, a to i nad rámec 9 000 hektarů, které byly již schváleny k odstranění z „zdravotních“ důvodů révy v Bordeaux.

WINENEWS.IT/31. 1. 2024/JS

Francouzská vláda oznámila 230 milionů eur podpory pro vinaře

Francouzský premiér oznámil, že vinaři získají podporu ve výši 230 milionů eur (250 milionů dolarů), protože ministerstvo zemědělství přišlo s myšlenkou vyklučení 100 000 hektarů (250 000 akrů) vinic. Přibližně 80 milionů eur z balíčku bude určeno pro ty vinaře, kteří byli postiženi nedávnými epidemiemi houbových chorob a utrpěli ztráty v důsledku sucha (při ztrátě minimálně 20 % celkové úrody dostanou pěstitelé 5 000 až 20 000 eur), zatímco zbývajících 150 milionů eur je vyčleněno na financování již plánovaných programů klučení révy. Zemědělci původně vznesli požadavky na tyto prostředky již v listopadu. Předseda vlády Gabriel Attal minulý týden také zrušil plánované zvýšení daně na zemědělskou nesilniční naftu, které vyvolalo nedávné demonstrace, a slíbil, že vláda přestane na své zemědělce uvalovat přísnější regulace, než vyžadují předpisy EU.

Vinaři byli zpočátku znepokojeni tím, že se vláda jejich stížnostmi nezabývala. Od té doby však zemědělci v departementech Haut Garonne, Gironde, Hérault, Rhône a Sarthe reagovali zrušením blokad a předseda Národní federace zemědělských odborů (FNSEA) Arnaud Rousseau, který původně pro Le Monde uvedl, že „prohlášení premiéra neodpovídají na všechny otázky, které si klademe“, vyzval zemědělce, aby ukončili demonstrace a vrátili se domů.

V březnu loňského roku uzavřela Meziprofesní rada pro víno v Bordeaux (Conseil Interprofessionnel du Vin de Bordeaux, CIVB) s francouzskou vládou dohodu o kompenzaci pěstitelům za vyklučení tisíců hektarů neproduktivních vinic, aby se plocha vinic v departementu Gironde snížila přibližně o 10 %, čímž by se snížila nadměrná nabídka vín na trhu a také by se řešilo šíření choroby révy flavescence dorée. Následoval vládní příslib fondu ve výši 160 milionů eur na pomoc vinařům při řešení nadměrné nabídky vína, přičemž 40 milionů eur poskytla francouzská vláda a dalších 40 milionů eur pochází z finančních prostředků Evropského zemědělského záručního fondu (EAGF).

THEDRINKSBUSINESS.COM/ARABELLA

MILEHAMOVÁ/5. 2. 2024/JS

Zpřísnění kontroly dovážených vín v Héraultu (F)

Prefekt regionu Hérault uplatňuje strategii zesílení kontrol dovážených vín, kterou si vyžádala francouzská vláda. Převoz zahraničních vín je přísně sledován, okcitanští celníci mobilizují síly, aby posílili kontroly dovážených vín. Den poté, co ministr Marc Fesneau na slyšení před parlamentním výborem pro hospodářské záležitosti potvrdil, že budou posíleny kontroly vín dovážených ze Španělska, byl tisk pozván k účasti na neohlášené kontrole u obchodníka s vínem v regionu Béziers. Jednalo se pouze o první ze série přibližně dvaceti kontrol obchodníků s vínem, které budou v následujících týdnech provedeny v Languedoku. Tato kontrola, kterou pod bedlivým dohledem prefekta provedli úředníci celní správy a Regionálního ředitelství pro hospodářství, zaměstnanost, práci a solidaritu v Occitanii měla především „výchovní charakter“. Jedná se o kontroly, které trvají několik dní, protože zahrnují procházení účetnictví, zatímco kontroly distribuce trvají půl dne nebo jeden den, vysvětlil technický inspektor oddělení pro vyšetřování vína a lihovin. V roce 2023 odhalila tato služba v celém regionu Occitanie přibližně deset případů hrubého podvodu, což je v normě toho, co se obvykle odhaluje. Případy se zpracovávají dlouho a poté se předávají státnímu zastupitelství, které přijímá nezbytná opatření.

Pokud při těchto kontrolách nějaké podvodníky najdou, uvedou jejich jména. Po pěti kontrolách provedených minulý týden v supermarketech prefekt regionu Hérault přislíbil, že v průběhu roku 2024 zvýší počet kontrol, aby se ověřilo, že nedošlo k nelegálnímu mísení vína, aniž by to bylo uvedeno na etiketě, protože je to velmi důležitá otázka pro vinaře, kteří očekávají, že budou jejich vína bránit proti případným podvodům konkurence. Podniky, které mají být kontrolovány, nebyly vládními službami výslovně označeny za podezřelé a jsou na seznamu podniků, které měly být podle plánu kontrolovány v příštích měsících, takže je prostě začnou kontrolovat dříve. Udavačství může být faktorem, který může vyvolat celní kontroly, ale žádná ze společností, které mají být v nejbližší době kontrolovány, nebyla takto vybrána.

VITISPHERE/OLIVIER BAZALGE/9. 2. 2024/JS ▶

Pobouření obchodníků po reklamním tahu prefekta na kontrolu dovozu vín

Zatímco napětí v regionu Midi (F) zůstává vysoké, obchodníci s vínem v regionu Languedoc nejsou spokojeni s „inscenací“ kontroly vína před kamerami a s oznámením nových akcí, které mají zabránit jakýmkoli nezákonným praktikám. Kontrola vína, kterou ve čtvrtek 8. února provedli agenti Repression des Fraudes u obchodníka s vínem v regionu Biterrois, se nelíbí Svazu středomořských vinařských podniků (UEVM). V tiskovém prohlášení vydaném v neděli 11. února uvádí, že „rozdmychávání nedůvěry k našim produktům a rozdmýchávání násilí nezachrání žádného vinaře a neprodá ani o láhev více!“

Významná kontrolní akce, která se uskutečnila za přítomnosti François-Xaviera Laucha, prefekta departementu Hérault, předznamenává v souladu s prohlášením ministra zemědělství Marca Fesneaua další kontroly v celém regionu Midi. Kontroly budou zesíleny, aby se „zkontrolovalo, zda nedochází k nelegální výrobě mezinárodních směsek vína, aniž by to bylo uvedeno na etiketě, protože je to velmi aktuální téma pro vinaře, kteří od nás očekávají, že jejich vína ochráníme před možnými podvody konkurence“, prohlásil François-Xavier Lauch. Tato oznámení se rovnají přilévání oleje do ohně, které nikomu nepomůže. Spásná by byla výzva ke smíru a dialogu, žádá UEVM, který lituje prefektových výroků a zdůrazňuje: „Naše vína potřebují pozitivní komunikaci a podporu ze strany státu, nikoli vyvolávání napětí v atmosféře krize, protože problémem pro naše vína nejsou španělská vína, ale získání spotřebitelů zpět.“

Podle prezidenta UEVM trpí poklesem trhů celé odvětví. Gally vyzývá výrobce a obchodníky, aby spojili své síly, a upozorňuje, že obchodníci rovněž pocítují plnou tíhu poklesu spotřeby a hospodářské situace. Obchodníci dodávají, že jsou legální, a vyzývají k jednotnému postupu, pokud jde o sankce, protože nechtějí dvojí metr mezi demonstranty vyprazdňujícími cisterny a obchodníky, kteří přeměňují zahraniční vína na francouzská. UEVM poukazuje na to, že klamání spotřebitelů musí být kontrolováno a odsouzeno. Odsouzeno musí být rovněž poškozování majetku.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/11. 2. 2024/JS

Prefekt Héraultu nechce v supermarketech zahraniční vína v sekci místních produktů

V uplynulých dvou týdnech proběhly desítky kontrol v supermarketech a u obchodníků s vínem. Státní úředníci zjistili řadu praktik, které klamou spotřebitele ohledně původu vín. Prefekt Héraultu Francois-Xavier Lauch přišel 21. února na tiskovou konferenci se spokojeným výrazem ve tváři. Právě si zahrál na smířčího soudce mezi zástupci vinařů, obchodníků a supermarketů. Poté, co minulý týden zapálili palety v areálu Grands Chais de France v La Baume a v areálu Castel Frères v Capiscol, podnikli vinaři další akci na pultech supermarketu E. Leclerc v Béziers, aby odsoudili zmatek, který vznikl spotřebitelům mezi místními a zahraničními víny.

Dva týdny poté, co ministr zemědělství Marc Fesneau oznámil zpřísnění kontrol vín dovážených ze Španělska, prefekt nejprve upozornil, že departementální ředitelství pro ochranu obyvatelstva (DDPP) provedlo v regionu Hérault 45 kontrol v supermarketech, malých obchodech a restauracích. Ve třetině případů úředníci sepsali trestní oznámení za klamavé obchodní praktiky založené na původu. Čtyři z nich se týkaly sekce vína. Zástupcům supermarketů, kterých se to týká, hrozí až 2 roky odnětí svobody a pokuta 300 000 eur, vysvětlil prefekt. DDPP například našla Cavu v sekci francouzských šumivých vín, Chianti v sekci vín z údolí Rhôny a Prosecco v sekci místních vín. Majitelé restaurací se také dopustili chyby, když na jídelním lístku neuvodili původ vína podávaného ve džbánu. Vláda také posílila kontroly obchodníků s vínem, aby bojovala proti „pofrancouzšťování“ vín. Od začátku února provedla skupina pro vyšetřování vína a lihovin Ředitelství pro hospodářství, zaměstnanost, práci a solidaritu (DREETS) 10 akcí, z toho 5 v Héraultu, a 16 dalších akcí provedli agenti regionálního celního ředitelství, z toho 9 v Héraultu. Výsledkem bylo zjištění, že přeměna zahraničního vína na francouzské zůstává vzácná.

Vitisphere/ Marion Bazireauová/22. 2. 2024/JS

Francie: Banky mohou prodloužit zvýhodněné úvěry pro vinice, pokud to budou chtít...

Ministerstvo zemědělství zahajuje program transformace Státem garanto-

vaných úvěrů na zvýhodněné úvěry pro vinaře a vinařská družstva. Nyní je na bankách, aby projevily podporu. Vláda oznámila dne 16. února „zahájení výzvy k přihláškám pro zavedení programu zvýhodněných úvěrů ve prospěch vinařského odvětví“. Ministerstvo zemědělství ve sdělení zdůrazňuje, že tímto způsobem plní slib prezidenta republiky Emmanuela Macrona ze dne 25. února 2023 při slavnostním zahájení veletrhu zemědělství, přeměnu „jejich Státem garantovaného úvěru na zvýhodněné úvěry ve výši 2,5 % s cílem umožnit vinařům a vinařským družstvům rozložit své bankovní závazky v čase a tak uvolnit hotovost“. Cílem této výzvy k přihláškám je identifikovat bankovní instituce nebo bankovní skupiny, které mají zájem poskytnout zvýhodněné úvěry vinařům a vinařským družstvům. Tento program by byl založen na zemědělské podpoře „de minimis“ (tj. strop 20 000 eur na tři roky). Použití podmiňovacího způsobu je proto, že odpověď na výzvu k projektu je nyní v rukou bank, upřesňuje kabinet ministra zemědělství. Připomíná, že vláda v posledních měsících uvolnila téměř 470 milionů eur pro odvětví vína, uzavírá ministerstvo zemědělství.

Francie již podpořila své vinaře krizovou destilací ve výši 200 milionů eur, plánem na preventivní klučení v hodnotě 38 milionů eur (pro Bordeaux), nouzovým fondem ve výši 80 milionů eur (v současnosti implementovaným v dotčených vinařských oblastech) a strukturální podporou ve výši 150 milionů eur navíc k úvěrům z národního programu pro vinohradnictví a víno ve výši 250 milionů eur pro provádění odkladu restrukturalizace.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/16. 2. 2024/JS

Cena láhve vína musí vycházet z výrobních nákladů

Vinaři z Héraultu se 22. února setkali s poslanci a senátory, aby požadovali lepší nástroje pro stanovení cen a skutečné sankce proti obchodníkům, kteří falšují vína, a distributorům, kteří klamou spotřebitele. Zástupci odvětví rovněž trvali na tom, že je třeba „vymanit profesi z byrokracie“. Vinařské odvětví je spokojeno s prvními mimořádnými platbami a s oznámením premiéra Gabriela Attala, že režim osvobození od ▶

daní pro sezónní pracovníky bude trvalý a že zemědělství bude uznáno jako odvětví s nedostatkem pracovníků, aby se usnadnilo vydávání viz pro sezónní práce. Ale stále čeká na to, až orgány EU stanoví základní pravidla pro fyto-sanitární klučení vinic a diverzifikaci pro sezóny 2024 a 2025. Na tiskové konferenci viceprezident FNSEA Jérôme Despey rovněž vyzval vládu, aby se více snažila „vymanit zemědělce z byrokracie“, a uvedl příklad vyčištění příkopů a složitosti postupů při zřizování zavlažovacích systémů.

Jérôme Despey trvá především na tom, že je třeba stanovit cenu prostřednictvím nového zákona (Egalim). „Cena potravinářského výrobku nebo láhve vína musí vycházet z výrobních nákladů a musí být stanovena obchodníkům a supermarketům, nikoli naopak!“ Stejně jako v uplynulých 4 letech požaduje viceprezident FNSEA také uplatnění skutečných sankcí vůči obchodníkům s vínem v případě „pofrancouzštění“ zahraničních vín. V Occitánii se z posledních 15 případů, na které upozornil státní zástupce, dostal k soudu pouze jeden. A v tomto případě byla obchodníkovi s vínem uložena pokuta pouze 75 000 eur, přestože dosáhl zisku 450 000 eur! Mohou to udělat znovu! Dále požaduje ještě tvrdší postup proti supermarketům v případech klamání spotřebitele.

VITISPHERE/ MARION BAZIREAUOVÁ/22. 2. 2024/JS

Jakmile obchodník s vínem koupí víno z Bordeaux za méně než 1 000 eur za „bečku“, bude veřejně odsouzen

Tento pátek 23. února uspořádají zemědělci z Gironde v Bordeaux od 18 hodin na náměstí Placette Munich společenskou akci, aby poděkovali obyvatelům Bordeaux za jejich podporu. Cílem podle Federace svazů zemědělců departementu Gironde (FDSEA 33) je jíst girondské jídlo a pít bordeauxské víno. Dva týdny poté, co předsedové CIVB (Conseil Interprofessionnel du Vin de Bordeaux) a obchodníci s vínem oznámili v dopise, v němž považují nákupy za méně než 1 000 eur za „bečku“ za nepřijatelné. (V Bordeaux jsou za objem jedné bečky považovány 4 bariky = 900 l, takže cena v přepočtu je 28 Kč/l.) Jak upozorňuje vinař Jean-Samuel Eynard: „Jakmile obchodník s vínem nakoupí

pod 1 000 eur za bečku, navštívíme ho a veřejně odsoudíme.

Tato cena 1 000 eur za bečku je sice spíše symbolická než ekonomická (náklady na výrobu jsou ještě vyšší), ale cílem této základní úrovně je obnovit rozumnou trajektorii růstu ceny, aby nedošlo k vyřazení z trhů. Dnes na tom závisí přežití vinařských podniků a tím prudký pokles produkčního potenciálu Bordeaux. Během roku 2023 přišla plocha vinic v Bordeaux již o 4 000 hektarů AOC kvůli neobdělávaným vinicím, kvůli v důsledku plísně révy nesklizeným plochám a kvůli povinně klučeným vinic ze zdravotních důvodů. Obchodníci vínem snížili ceny, i když si o to supermarketů nutně neřikaly. Po léta seškrabávali půl centu tím, že využívali nadbytečných objemů. Jean-Samuel Eynard vyzývá vinaře z Bordeaux, aby zaslali seznamy vín za méně než 1 000 eur, aby bylo možné přijmout opatření na základě důkazů, a ne fám. V roce 2023 průměrná transakce konvenčního sudového červeného vína Bordeaux AOC sice klesla na 916 eur/bečku, ale tento průměr skrývá velké rozdíly, které poukazují na ceny v rozmezí od 600 do 2 000 eur za „bečku“.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/19. 2. 2024/JS

Emmanuel Macron mluví o minimálních cenách, vinařské odvětví požaduje stanovení minimálních cen

Prezidentův závazek urychleně vytvořit minimální ceny v zemědělských odvětvích přichází v době, kdy se ve vinařském odvětví intenzivně diskutuje o neodpovídajících cenách sudového vína. Týká se to zejména Bordeaux, kde mezioborová organizace prosazuje pilotní projekt zpřísněného zákona „Egalim“, zatímco soudní rozhodnutí právě odsoudilo dva obchodníky s vínem v regionu Gironde za nedodržování současné verze zákona. Emmanuel Macron během vášnivých výměn názorů poznamenal, že „na Egalimu nefungují dvě věci“, a zdůraznil, že „první je, že existují odvětví, která nemají žádné ukazatele, ale především proto, že rovnováha sil není vyrovnaná“. Oznámil, že „bude stanovena minimální cena. Jinými slovy, ukazatel, který je definován v daném odvětví, bude to minimální cena, pod kterou zpracovatel nemůže nakupovat, a tedy pod kterou následně distributor nemů-

že prodávat. To je to, co chybí.“ Na tiskové konferenci na konci tohoto dvouhodinového setkání Emmanuel Macron stanovil svůj čas pro setkání s odbory/meziprofesními sdruženími na dobu během tří týdnů.

Meziprofesní rada pro víno v Bordeaux (Conseil Interprofessionnel du Vin de Bordeaux, CIVB), požaduje posílení zákona o Egalimu a jeho ukazatelů, aby bylo možné se tímto směrem posunout. V dopise zasláném předsedovi vlády Gabrielu Attalovi v pátek 23. února zvolení zástupci CIVB uvedli, že musí být zohledněny různé subjekty, které se podílejí na dodávce vína spotřebiteli, a jejich odměna musí být spravedlivě začleněna do konečné ceny. Nejsou již ochotni akceptovat ztrátu. Zákon Egalim byl poprvé uplatněn 22. února, když obchodní soud v Bordeaux uložil obchodníkům s vínem Cordier a Ginestet pokutu 350 000 EUR za nákup sudového vína od vinaře Rémiho Lacombeho z Médocu za nespravedlivě nízké ceny.

VITISPHERE/ ALEXANDRE ABELLAN/25. 2. 2024/JS

Levný nákup vína přijde négocianty draho

Francouzský obchod sudovým vínem opakovaně požaduje minimální ceny – Obchodní soud v Bordeaux nyní vydal precedentní rozsudek, který by mohl tyto požadavky v budoucnu učinit nereálnými. Jak informuje francouzské odborné médium Vitisphere, společnost Société Civile Fermière Rémi Lacombe (138 hektarů vinic, Médoc) vyhrála spor proti obchodníkům s vínem Ginestet (rodina Merlaut) a Excell (dceřiná společnost Cordier, Invivo Group). Obchodní společnosti nakoupily v letech 2021 a 2022 od Lacombeho sudová vína za průměrnou cenu 1 184 eur/“bečka“ (Cordier/Excell), resp. 1 157 eur/bečka (Ginestet). V Bordeaux představuje jednotka „bečka“ (tonneau) objem čtyř barikových sudů, tj. 900 litrů – cena za litr se tedy pohybovala kolem 1,32 eura, resp. 1,29 eura (32,50 Kč/l).

Rémi Lacombe byl prvním výrobcem, který se odvolal na nové předpisy EGALIM (Etats Généraux de l'Alimentation), které upravují vztahy mezi obchodníky a dodavateli zemědělských produktů. Obsahují ustanovení o automatické úpravě cen, které stanoví tuto úpravu „v souladu s rostoucími nebo klesajícími ▶

náklady na zemědělské suroviny, z nichž je potravina vyráběna“ – jinými slovy, je třeba zohlednit ukazatele výrobních nákladů zveřejněné observatoří pro ceny a marže. Článek 442-7 francouzského obchodního zákoníku stanoví: „Odběratel zemědělských produktů nebo potravin, který způsobí, že jeho dodavatel účtuje zneužívajícím způsobem nízkou prodejní cenu, je odpovědný za způsobenou škodu“ a je povinen ji nahradit.

Lacombe odhadl své výrobní náklady na 1 600 eur za „bečku“; soud – s pomocí vinařské komise Féret – odhadl 1 500 eur za „bečku“ jako přiměřenou prodejní cenu. Společnost Cordier byla odsouzena k náhradě škody ve výši 202 000 eur, společnost Ginestet musí zaplatit přibližně 153 000 eur. V rozsudku jsou obchodníci obviněni z toho, že tlačili na výrobce, aby účtoval „zneužívajícím způsobem nízké“ ceny. Očekává se ale odvolání. Ukazatele nákladů jsou příliš nejasné, stejně jako prostředky, kterými měl být na prodejce vyvíjen nátlak.

Odsouzení je založeno na „zákonu Egalim“ přijatém v roce 2018, podle něhož cenu výrobku neurčují kupující, ale prodejci. Zákon byl původně přijat na ochranu francouzských zemědělců před tržní silou velkých obchodních řetězců a s cílem zabránit cenovému dumpingu. Odborníci na obchod s vínem již vyjádřili obavy, že rozsudek by mohl dva roky po uzavření smlouvy vyvolat právní nejistotu a zablokovat tak trh se zemědělskými produkty.

WEINWIRTSCHAFT A DER WINZER/26. 2. 2024/JS

Protest vinařů proti Castel Bordeaux

Celkem 120 vinařů demonstruje před sídlem obchodníka s vínem, aby ho vyzvali k dodržení závazku minimální výkupní ceny 1 000 eur za bečku. (V Bordeaux jsou za objem 1 bečky považovány 4 bariky = 900 l, takže cena v přepočtu je 28 Kč/l.) Na výzvu sdružení Jeunes agriculteurs (Mladí zemědělci) a Fédération départementale des syndicats d'exploitants agricoles en Gironde (FDSEA 33) reagovalo 28. února 120 vinařů, kteří od rána blokují vchody do obřího obchodu s vínem v Blanquefortu. Pohybu vozidel zaměstnanců brání 24 traktorů a přívěsů, jakož i matoliny. Kontejnery plné „tekutého hnoje“ čekají na vysypání a na plotech skladů jsou vylepena hesla „Žádné víno, žádný obchod“.

Delegace čtyř vinařů se má dnes ráno setkat s vedením Castelu. „Chceme, aby nám řekli, co hodlají udělat, aby splnili závazek, který před třemi týdny přijala federace obchodníků s vínem pod záštitou interprofese, že přestanou nakupovat víno za méně než 1 000 eur za „bečku““, vysvětluje předseda FDSEA 33.

VITISPHERE/MARION BAZIREAUOVÁ/28. 2. 2024/JS

CNAOC: Pane prezidente, zde je návod, jak zjednodušit život vinařům

Během setkání s vinaři na Mezinárodním zemědělském salonu v sobotu 24. února obdrží prezident Emmanuel Macron návrh platformy pro zjednodušení systému, kterou vinaři s apelací již léta promyšlejí. Předkladatelem je Confédération Nationale des producteurs de vins et eaux de vie de vin à Appellations d'Origine Contrôlées (CNAOC). Návrh má usnadnit, zpřehlednit a sjednotit správní a daňové postupy a ve stručnosti obsahuje:

- Zavedení administrativního zjednodušení do praxe s cílem vytvořit jediný kontaktní místo bez papírování pro všechny postupy od vinice po trh. Jednotný portál pro podávání všech prohlášení. Vinaři se potýkají s hromaděním stejných údajů, které je třeba zasílat mnoha různým orgánům. Navrhují vytvořit jednotný portál, kde by vinaři mohli registrovat všechny údaje, které potřebují předat, a které by pak byly elektronicky rozesílány různým orgánům. Vláda musí dát vinařům možnost vyplnit jediný dokument sloužící jako základ pro několik prohlášení.
- Zřízení jednotného kontaktního místa pro platby spotřební daně v zahraničí. Vinaři, kteří chtějí prodávat své víno evropským spotřebitelům, musí platit daně, spotřební daně a DPH země určení. To s sebou nese další formality a náklady, pokud je provádí zprostředkovatel. Toto zjednodušení by usnadnilo vývoz vín a lihovin na území Evropské unie.
- Usnadnění převodu podniků a vinic. V příštích pěti letech odejde do důchodu velmi vysoké procento vinařů, v mnoha regionech prudce rostou ceny půdy a narůstají potíže s převodem podniků. To často vede k prodeji nebo k velkému zadlužení, aby bylo možné převzít hospodářství, nebo k rozdělení

hospodářství. Cílem je úplné osvobození od poplatků za převod bez horní hranice, které by bylo v souladu s dohodou Pacte Dutreil pro rodinné převody. Tedy zavést osvobození od dosavadní daně z převodu ve výši 85 % hodnoty nemovitosti za předpokladu, že je nemovitost využívána k zemědělské činnosti po dobu 18 let nebo déle u zemědělského vybavení převáděného na základě dlouhodobého pronájmu (půda a zemědělské budovy).

- Revidovat výpočet pojištění plodin zohledněním let bez nároků na pojistné plnění. Metoda výpočtu průměru (tj. vyloučení nejlepších a nejhorších výnosů při jeho výpočtu) již neodpovídá realitě v terénu vzhledem k rostoucímu počtu klimatických rizik. Navrhujeme, aby se při stanovení historického výnosu, z něhož se vychází při odškodnění, zohledňovaly pouze roky bez škod. Navrhujeme také, aby se v rámci pojištění plodin zohledňovala zdravotní rizika (plísň, padlí révy).
- Odstranit duplicitu u všech enologických postupů. Obohacování, přikyselování, odkyselování a obecněji enologické postupy budou podléhat předchozímu ohlášení a zápisu do registrů.
- Zjednodušení přijímání sezónních pracovníků.

VITISPHERE/PLATFORMA CNAOC/23. 2. 2024/JS

Vinaři platí nepřiměřené zisky sklářům

Díky prudkému zvýšení cen lahví, vykazují sklářské skupiny v roce 2023 drzé ekonomické výsledky, a to i přes pokles svých prodejů a aktivit. Konstatování „kumulativní efekt zvýšení prodejních cen v roce 2022 a na počátku roku 2023, stejně jako pozitivní mix efekt, více než kompenzoval další prudký nárůst výrobních nákladů,“ svědčí o celkových finančních výsledcích francouzské skupiny Verallia v roce 2023 (tržby 3,9 miliardy eur a čistý zisk 475 milionů eur, resp. +17 % a +34 % za jeden rok). Stejný trend lze pozorovat u americké skupiny O-I, která prodává méně skleněných obalů (-12 % v tunách v důsledku makroekonomických vlivů), ale dražších (7,1 mld. USD, +4 %) díky „solidním iniciativám v oblasti čisté cenotvorby a rozšiřování marží v kontextu slabší než očekávané poptávky“. Ačkoli španělská ▶

skupina Vidrala ještě nezveřejnila své roční výsledky, její výsledky za prvních devět měsíců roku 2023 již ukazují trend (tržby ve výši 1,2 miliardy eur v září 2023, +17 % za jeden rok, předběžný zisk ve výši 316 milionů eur, +99 %).

Stručně řečeno, pro sklářský průmysl zůstává sklenice plná, zatímco jeho zákazníci mají problém strávit tuto průmyslovou strategii prosazovanou na jejich úkor. Jean-Marie Fabre, předseda sdružení Vignerons Indépendants de France (Nezávislí vinaři Francie), potvrzuje stejně jako loni, že vinař platí za nadměrné zisky sklářského průmyslu, a zůstává zklamán strategií těchto skupin zaměřenou na finanční maximalizaci. Při těchto číslech zisku, která zvyšují dividendy, by bylo dobrým znamením přijmout výraznější snížení cen. „Nemůžeme být stále jedinou dojnou krávou!“ kritizuje, protože „oznámené čtvrtletní snižování cen je zcela neúměrné nárůstu, který jsme zaznamenali v posledních letech, a snižování nákladů na energie. Nevývají se žádné úsilí. Budeme oškubáni dvakrát.“

Jean-Marie Fabre odhaduje, že soukromé sklepy spotřebují 2 až 2,5 miliardy lahví ročně, a zdůrazňuje, že vinaři významně přispěli k výkonnosti sklářských skupin, které nyní doplnily své zásoby a rozhodly se některé provozovny zrušit v důsledku klesající poptávky. To potvrzuje i společnost Verallia, která poukazuje na „rozhodnutí přizpůsobit naše výrobní kapacity s cílem kontrolovat naše zásoby“. Řízením snižování dodávek se udržuje tlak na ceny. „Pokud sklářské skupiny nesníží ceny, budou za několik měsíců zklamány, až společnosti zkrachují kvůli křehkosti našeho cash flow,“ varuje Jean-Marie Fabre.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/26. 2. 2024/JS

Pokles plochy vinic v AOC Bordeaux v roce 2023

Podle nejnovějších prognóz ekonomického oddělení Conseil Interprofessionnel du Vin de Bordeaux (CIVB) budou vinice s označením AOC Bordeaux v roce 2023 zaujímat 103 210 hektarů. V porovnání s rokem 2022 (107 748 ha) to představuje pokles o 4 %. Tento prudký pokles plochy se týká červených a rů-

žových apelací, které klesly na 90 741 ha (-5 %). Hovoří se sice o tom, že by se červené AOC Bordeaux mohlo tomuto vyhnout a vyrábět blanc de noirs jako vin de France nebo přejít na IGP (CHZO) Atlantique, ale nějak to zatím nefunguje.

Vzhledem k tomu, že produkce je na historicky nejnižší úrovni (navzdory mrazům v letech 2017 a 2021 se produkce červeného vína AOC Bordeaux udržela nad hranicí milionu hektolitrů), ve vinařství Gironde panuje naděje, že se nabídka a poptávka vrátí do rovnováhy a že skončí vyčkávací postoj kupujících a nedůstojné ceny. Spontánní pokles plochy vinic v Bordeaux, který již probíhá, se urychlí v souvislosti s realizací sanitárního vykloučení 8 000 ha v letošní zimě (úřady rozesílají dopisy s povolením k zahájení prací). Vzhledem k tomu, že Paříž a Brusel jednájí o možnosti dočasného vykloučení až 100 000 ha na celostátní úrovni, tvář vinic v Bordeaux se v budoucnu ještě více změní (zejména v oblastech Entre-deux-Mers a Côtes du Rhône, které budou v roce 2023 sanitární kloučení potřebovat nejvíce).

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/16. 2. 2024/JS

Francouzské víno vytváří 440 000 pracovních míst, 92 miliard € tržeb, 6,4 miliardy eur na daních, 1,4 % HDP Francie

Francouzské vinařství může svůj status národního pokladu vyčíslit na základě studie jeho ekonomického přínosu pro území státu, který vyniká vysokou zaměstnaností v poměru k tržbám. Tato studie ukazuje, jak moc toto odvětví přispívá francouzské ekonomice, a také navrhuje způsoby řízení odvětví. Výzkum společnosti Deloitte v roce 2023, který si objednaly Vin & Sociétés a Národní výbor pro vína s označením původu a zeměpisným označením (CNIV), vyčísluje přímou, nepřímou a vyvolanou aktivitu, kterou vytváří odvětví vína. Pokud jde počet pracovníků v roce 2022, vytváří odvětví vína 440 000 pracovních míst v ekvivalentu plného pracovního úvazku (FTE), což představuje více než 2 % všech pracovních míst ve Francii. Na osoby, které se ve Francii zabývají výrobou a prodejem vína, připadá 254 000 plných pracovních úvazků, což před-

stavuje téměř 20 % plných pracovních úvazků v zemědělství. Přímou ve výrobě pracuje 125 000 FTE, 44 000 FTE v obchodě, 500 FTE u zprostředkovatelů, 13 000 FTE v distribuci, 5 815 FTE ve vinotékách, 279 FTE v online prodeji atd. Další 186 000 plných pracovních úvazků je v předcházejících a navazujících odvětvích.

Zapomeňte na údaj 500 000 subjektů v odvětví vinařství, můžete jej aktualizovat na 440 000 FTE. Před deseti lety se hovořilo o 500 000 pracovních místech na základě údajů odhadovaných empiricky. S 59 000 vinařstvími v roce 2020 vykazuje všeobecné zemědělské sčítání 16% pokles počtu vinařských usedlostí za 10 let. Ztráta jednoho vinařství ze šesti automaticky představuje ztrátu několika desítek tisíc pracovních míst. Podle studie francouzské vinařství generuje celkové tržby ve výši 92 miliard eur. Z toho 10 miliard eur generuje výroba, 34 miliard eur obchod s vínem, 7 miliard eur restaurace, 5 miliard eur supermarketů, 2 miliardy eur obchodníci s vínem a 253 milionů eur elektronický obchod. Kromě toho se 33 miliard eur projevuje v dalších odvětvích francouzské ekonomiky. A nezapomeňme na 6,4 miliardy eur daňových příjmů (především DPH), přičemž 254 milionů eur tvoří daně z výroby, 400 milionů eur z obchodu s vínem, 67 milionů eur platí supermarketů, 22 milionů eur obchodníci s vínem a 3 miliony eur elektronický obchod.

Ze srovnání ekonomického dopadu vinařského odvětví s jinými odvětvími vyplývá, že vinařství se vyznačuje vysokou pracností v poměru k tržbám. Odvětví je významným zaměstnavatelem, a to na rozsáhlém území. Dalším pozoruhodným faktem je, že toto odvětví je tvořeno malými strukturami složenými z mnoha vysoce specializovaných oborů, například zprostředkovatelů prodeje vína. Uvažuje se o tom, že by se tato národní studie časem zopakovala, a její zadavatelé ji hodlají využít také k usměrňování výroby vína ve Francii, protože úbytek produkčních ploch/počtu farem má přímý dopad na počet pracovních míst a vedlejších ekonomických aktivit. Budoucnost bude záviset na tom, co budou spotřebitelé hledat. Segmentem, který nese hlavní tíhu krize, je červené víno.

RAYON-BOISSONS.COM/8. 2. 2024/JS